Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО
СВЕТ

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIай областной Грозненски городской комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Ера 4 июнь № 45 (2257) 1959 шу. Мах 20 кеп.

Албане баха хинначара советски партийно-правительственни делегацен членаш цIабахкар

Албанен Халкъа Республике баха хинначара 31-гIча мае цIабаьхкар советски партийно-правительственни делегацен членаш: нов. Н. А. Мухитдинов — ССКП ЦК Президиума член, ССКП ЦК секретарь, нов. Н. П. Фирюбин — СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра заместитель, нов. А. А. Булгаков — ВЦСПС секретарь, нов. Ф. Д. Думбадзе — Грузен КП ЦК секретарь, нов. Д. Расулов — Таджикистана КП ЦК секретарь, нов. С. А. Везиров — Азербайджански ССР министрий Совета председатела заместитель, нов. И. Т. Виноградов — ССКП ЦК отдела заведующе заместитель.

Делегацена керте латта — ССКП ЦК Хьалхара секретарь а СССР Министрий Совета Председатель а вола нов. Н. С. Хрущеви делегацен член вола СССР оборонан Министр Р. Я. Малиновскийи хьалхагIа планах лаьрхIа хиннача тайпара дIахо а Албане бус.

ЦIабаьхкача Советски Союза партийно-правительственни делегацен членашта Внуковски аэродроме накъа баьхка бар новкъостий: ССКП ЦК Президиума член а ССКП ЦК секретарь а йола Е. А. Фурцеваи, ССКП ЦК Президиума члений кандидат а СССР Министрий Совета председатела заместитель а вола А. Н. Косыгини, кхыбараш.

ЦХЬАНА ЯЬ СОВЕТСКО-АЛБАНСКИ ЗАЯВЛЕНИ

Укх шера 30 мае Тиране кулгаш яздаь Советски Союзеи Албанен Халкъа Республиканеи партийно-правительственни делегацеша цхьана яьча заявленена.

Заявлене тIа йоах, советски партийно-правительственни делегацес Албане яьккхача хана хиннача переговорашка шерра дийцар Советски Союзеи Албанен Халкъа Республиканеи халкъашта юкъера цхьана къахьегилгеи вошал тIехьара доттагIали шердергдола а чIоагIдергдола а дешаши, хIаьта иштта хIанз дунен халкъашта юкъе латтача хьалашка лоархIамегIа йолча а шинна а мехка цхьатарра хьашт долаш йолча а проблемай хьакъехьара дешаши. Переговораш дег тIара а дIа-юха дувцар кхетадеш а хилар, хIаьта дувца оттадаь хинна деррига дешаш цхьатарра кхетадеш хилар хьа а хьеккхар.

Шинна а мехкарча партийно-правительственни делегаце цхьа барт а болаш белгалдаьккхар, йоах заявлене тIа, шин мехка юкъара гIулакхаш бокъонца пролетарски интернационализма, цхьатаррарча бокъоний, къам шийлоIамахи цун территори бIарччеи хила езилга лархIара, чурча гIулакхашта юкъе ца лелхара, айхха вошал долаш цхьана къахьегареи вIаший новкъосталдареи принципашка хьежжа дегIаухаш хилар. Цу гIулакхашта ларде улл марксистско-ленински идеологи, социализми коммунизми хьалъяра йола сийлахь-йоккхий уйлаш цаIаш хилар, халкъашта юкъерча машареи кхерамзении духьа лоаттабу къовсам.

Советски партийно - правительственни делегацес чIоагIа раьза а хинна белгалдир, къахьегама партен хьалхленца, социалистически лагера мехкий вежарий новкъосталца лоацача исторически хана чухь, тIехьабиса аграрни мохк хинначара аграрно-индустриальни мохк а баь, албански халкъо шийдаьхе овлангара денз эргаяьккха хилар.

Шинна а мехка хьашт а долаш кхоачащдеш латта экономически культурни гIулакхаш тоаденна а дегIадахкара торонаш йолаш а хилара шоаш чIоаггIа раьза болга хьахайтар шинна а делегацен членаша.

Албански делегаце хам а беш белгалдир Советски Союзо масса оагIорахьара а шийгахьа совле йоацаш а социалистически строительствон дерригача доакъошка Албанен Халкъа Республиканна новкъостал даь хилар а хIанз деш хилар а. Советско - албански переговораш хинначул тIехьагIа дIадахача алхха укх тIеххьарча шин шера чухь дуккха хьа а йилла 526 миллион сома маьха массехказза кредит деннад Советски Союзо Албанена.

Шинна а делегаце чIоагIдир Советски Союзаи Албаненеи юкъера айхха, масса оагIорахьа цхьана къахьегилга дIахо а мамогга шерде шоаш кийча хилар. Из цхьана къахьегилга дегIадоаладара кхы а йоккхагIа торонаш хулийт СССР-е коммунизм хьалъяра Iалаьмате йеккха программа оттаяр а албански экономика дегIайоалаяра планаш оттаяр а бахьан долаш.

Делегацей барт вIашагIкхийтар, хIанз дунен халкъашта юкъе латтача хьалаша паччахьалкхенашкара а цар правительствашкара а кхоххкам мелбараи тIом хилара кхерам дIабаккхараи тIадерзадаь дола динза даргдоаца, хьыда гIулакхаш чакхдоахилга дIадехаш хилара.

ХIанз латтача хьалашка эггара лоархIамегIа а тIехьа ца теттаи кхоачащде дезаш а дола дешаш да Германеца машара договор делгеи Малхбузехьара Берлин дIалаьца лоаттаелга дIадаккхари.

Шинна а делегаце цIаькха а бакъду Центральни Европе атомнии, водороднии, ракетнии герз хургдоацаш мукъа зона юллилга Iалаьмате боккха лоархIам болаш хилар, яхаш язду заявлене тIа. Цо цIенхаштта кIаьдбергбар европейски континенте хIанз латташ бола кхоххкам, германски милитаризм дегIайоалаяра новкъарле ергьяр, дунен халкъашта юкъера дерриге хьал тоадара гIо дергдар.

Лоалахарча мехкашцара Албанен гIулакхаш тоадар духьа албански правительствос хьегаш дола къа дизза могаду советски делегацес.

Пачхьалкхен наькъаца вIаши сий а деш цхьатаррарча бокъонех цаI шоллагIчун чурча гIулакхашта юкъе ца а лелхаш дIахо йодача хана а Югославен Федеративни Халкъа Республикацара шоай гIулакхаш дегIадоаладе шоаш кийча хилар белгалдир шинна а делегаце.

Советски правительствоси Албанен правительствоси лоархI, Балкански полуостровеи Адриатикеи дахаш долча халкъашта цу районе атомни герзах мукъа йола зона йиллар чIоагIа хьашт долаш хилар.

Империалистически гIозараша социалистически мехкашта духьаларча тIема еш йола кийчо социйташ ца хилара терко а еш, делегацеша белгалду, йоах заявлене тIа, машара а цун доакъошхоша тIабоагIача кхерамах шоаш лорабара а низ бола гIулакх а хинна латташ дола Варшавски оборонительни договор боккха лоархIам болаш хилар.

Советскии албанскии правительствоша дIакхайкаду, Азереи Африкереи халкъаш цар колониализманна духьала лоаттабеча къовсаме шоаш дизза хьаллоацаш хилар, Китайски Халкъа Республикан чурча гIулакхашта юкъе тIерта безам болаш дола керттера империалистически гIозараш харцдеш хилар, дерригa китайски лаьтташ цIендаь мукъадахар а вIашагIтохар а духьа китайски халкъо лоаттабеш бола нийса къовсам шоаш хьаллоацаш хилар, Китайски Халкъа Республиканна законах ООН-ера йоагIаш йола моттиг дIаялара шоаш тIехьа йолга цIаькха а цIахойташ хилар.

Заявлене тIа белгалду, ССКП-ни Албански къахьегама партени викалаш, шоай партей балхацара лоархIамегIарча дешай а хIанз дунен халкъашта юкъерча коммунистически болхлойи болама лоархIамегIарча проблемай а хьакъехьа дагабаьнна хилари, хIаьта иштта ССКП-неи АПТ-неи юкъерча гIулакхий хьакъехьара цхьадола дешаш дийца хилари. Шинна а делегаце дIакхайкадир дувца юкъедаьха дерриге дешаш шоаш цхьатарра кхетадеш хилар.

Шинна а мехкара партийно-правительственни делегацеш чIоаггIа раьза хилар переговорий итогашта, йоах цхьана яь заявлени йистейоаллача, хIаьта советскии албанскии халкъашта юкъе дIахо йодача хана а айхха масса оагIорахьара цхьана къахьегилгеи вежарий доттагIали дегIадоаладара еррига торонаш йолаш хилар белгал а дир.

Новкъостий Н. С. Хрущеви Р. Я. Малиновскийи Албане хилар

Влоре хинна дукккхача наьха митинг

ВЛОРА. 31 май. (ТАСС-а спец. корр.). Советски Союза правительственни делегацена керте латта ССКП ЦК Хьалхара секретарь а СССР Министрий Совета Председатель а вола Н. С. Хрущеви, делегацен членаш бола СССР оборонан министр Р. Я. Малиновскийи, Албански Халкъа Республике СССР посол вола В. И. Иванови Влора яхача городе кхаьчар тахан, новкъостий Энвер Ходжа а, Махмет Шеху а, Хюсни Капо а, кхы а кулгалдеш бола Албанен деятелаш шоаща а болаш.

Кхоачача кхаччалца чIоагIа безаме тIаийбора советски хьаьший городашкарча а юрташкарча а наха. Албанерча доттагIаша массехказза соцайир Н. С. Хрущеви делегацен членаши тIа хинна машин. Советски халкъо бахийтача викалий кулгаш лувцар духьа а вежараша санна царга моаршал хаттар духьа а. Дурресаи Влораи юккъе уллача 29-гIча ноябра цIерахча тосхозе чубахар советски хьаьший. 1946 шера йиллай из госхоз. Йиллача хана 600 гектар мара лаьтта дацар цунга, хIаьта хIанз карадерзадаь а дIадувш а 8 эзар гектар да цунга. Госхозе я 170 трактор, 25 комбайн, дуккха а кхыйола юртбоахама техника. Ушалаш йола моттигаш йокъаеча болх беш я 70 экскаватор, бульдозер, кхыйола лаьтта оахка машинаш. Кхаш дIадувш а, хьайбай боахам лелабеш а я госхоз, цунга я 200 гектар комсаш. Госхоза директор волча Займи Хильмес дийцар советски хьаьшашта госхоза гIулакхаш а дIахо из дегIайоалаяра йола торонаш а. Керда карадерзадаьча лаьтташка улла Черми яхача моттиге а хилар Н. С. Хрущеви, Р. Я. Малиновскийи, В. И. Иванови. Мелиоративни балхий, механизаторий кадрай хьакъехьа, техникаш пайда минтгаш а юаш хаттараш а, бъамал деча массехк замечани а бир хьехам а белар нов. Н. С. Хрущевс.

Цу тайпара госхоза комсий беша а хилар Н. С. Хрущев.

Влоре Байракх яхача, албанскии советскии байракхашца хозъьча майдан тIа городера а юртара а дуккха нах вIашагIа а кхийтта митинг хилар. Сий долаш да цу майдан истори. Байракх оал цу майданах пхи бIаь шера туркий Iазапа кIаллаьтта Албани шийлоIамах хилар 1912 шера цу майдан тIа дIакхайкадеш йола байракх урагIъяхийтар бахьан долаш.

Трибуна тIа гучабаьнна Н. С. Хрущеви, Р. Я. Малиновскийи, В. И. Иванови, албански кулгалхойи чIоаггIа тIоараш детташ, «Ура» яхаш цIогIарч детташ, моаршалаш хетташ тIаийцар. Митинг хьайийлар АПТ Влорски районни комитета хьалхарча секретара Дыиникаси Михалата. Цо къамаьл де дош делар вIашагIкхийттараша безаме тIаийцача новкъоста Энвера Ходжа.

Цул тIехьагIа митинге вIашагIкхийттараштa хьалхашка къамаьл дир новкъоста Н. С. Хрущевс. Ходжа Энвереи Н. С. Хрущевеи деш хинна къамаьлаш массехказза юкъах даьхар дIаьхдаь деттача тIоарашеи Советски Союза, ССКП, Албански къахьегама партен сийна, цIаккха а дохаргдоацача албано-советски доттагIлен сийна кхайкача нахеи.

Н. С. Хрущев Албане хиларга

АЛБАНЕН ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА. Тиранера Шкодере дIаболхача хана советски партийно-правительственни делегаце членаш вIашагIкхийтта хилар Лежа яхача районни центре бахача нахаца. цу кхузахь Н. С. Хрущев а, кхы а делегаце членашка моаршалла хетташ.

СУРТА ТIА: Лежа яхачара а гонахьа ядача юрташкара тIабаьхка а нах делегаце членашка моаршалла хетташ ба.

В. Егорова сурт. ТАСС фотохроника.

ССКП ЦК ПЛЕНУМА СИЙНА

ЧIоагIдергда вай къахьегама доттагIал

Деза доттагIий, Грозненски нефтепереработчикаш!

ХьалхагIа денз лелаеш хьайоагIаш йола машин-наькъахоштеи мехкдаьттахоштеи юкъера вай комплексни яхь хIанз шерра яржаш латт. Вайна улув хьаэттаб мехкдаьттан бедал дIаувзаш бола Каспийски форда бассейнера морякаши портера болхлойи. Яхьа юкъе баьхкаб мехкдаьттан базашкареи нефтепроводереи болхлой а.

Мехкдаьттан промышленностерча, машин - наькъеи форден транспортерча, мехкдаьттеи цун продукташи дIаувзача а мехкдаьтта чакхдоахача а балхаш деш болча къахьегамхой уйла — семилеткан хьалхара шу кердача балха толамашца дезделга я.

Комплексни яхье дакъа лоацаш бараш Махачкале «Сергей Тюленин» яхача танкера тIа вIашагIкхийтар. Юххьанца шоаш мелла болх баьб хайна баьнначул тIехьагIа декхар оттадир цар шоашта хьалхашка: Волге—Астрахане — Махачкале — Грозне ухача мехкдаьттан конвейер хадданза болх беш хилийта. Мехкдаьтта хийцца ухаргда Грознера нефтепереработчикаш болча.

ХьатIайоагIача ССКП ЦК Пленума сийна ах шера йола мехкдаьтта дIаувзара план 24 июнеи шера йола план 20 декабреи кхоачашъе, деннеи бийсаннеи маршрутах йола сухал 125 километр совйоаккхаш цистернаш дIайига, танкераштa мухь тIаботтареи тIера Iобаккхареи балхаш нормахчул 6 процент сихде лаьрхIад.

Мехкдаьттан бедал цIаккха а ца хадаш ухаргья шуга, новкъостий нефтепереработчикаш. Иштта дика дIаувзаргья оаха, машин-наькъахоша, доагами кхыйола мехкдаьттан продукташи. Грознерча станцен болхлоша май бетте а хьайийцад шугара заданел совнагIа итташ тоннаш доагам. Торонаш дукха я вай. Майрра хьагучадаха деза мехкдаьтта дукхагIа а сихагIа а дIаувзараи чакхдаккхараи дола кхоачамаш, къахьегама овсарле лакхъеш а хIамай хьурмат деш а бе беза болх.

ЧIоагIдергда вай къахьегама доттагIал, новкъостий! ВорхI шера йола план толаме кхоачашъяр духьа беш болча балха тIа керда коталонаш а йоахаш накъа гIоргда вай ССКП ЦК июньски Пленума.

Машин-наькъахой, мехкдаьттахой, морякаш, портерча болхлой комплексни яхье дакъа лоацаш бараш: И. Аверченко — Грознерча станцен маневрови диспетчер, В. САМГИН — поездаш вIашагIхетташ вар, В. СТОЯЛЬЦЕВ — тепловоза машинист, В. ИВАНОВ — поездай диспетчер, С. ТКАЧЕНКО — цистернаш юлаш вар.

ДАЬХЕННА ДУКХАГIА МЕХКДАЬТТА

Семилеткан план ханал хьалха кхоачашъе социалистически яхье яьнна 1959 шера планал совгIа 3000 тонн мехкдаьтта даккха, къахьегама овсарал 1 процент лакх а продукцен мах 1 процент лох а бе, спуско-подъемни операцей план кхоачашъяр 130 процентага дIакхоачаде, укх шера 8 эзар сома пайда лургболаш йола 35 рационализаторски предложени балха юкъейоалае, аьнна, доккхий декхараш тIаийцад «Октябрьнефта» НПУ 1-ча промысла коллективо.

Цхьа барт болаш шоаш тIаийца декхараш кхоачащдара хьинар ца кходеш къахьегаш хадданза балха толамаш доахаш хьабоагIа промысла нефтяникаш. Биъ бетта план тIеххкхоачашъярца планал совгIа эзар тонн гаргга мехкдаьтта деннад промысло, хIаьта къахьегама овсарал 2,5 процент лакхъеннай, продукцен мах лохбарах 250 сом кходаьд пачхьалкхенна. 135 процент кхоачашъяьй спуско-подъемни оахкий план.

Промысле шерра яьржай коммунистически къахьегама бригада, аьнна цIи тиллийтар духьа йола социалистически яхь. Цу яхье массаза а дика толамаш доах бригадаша. Массарел дикагIа хьоккхамаш да Л. П. Круглова бригадан. Цо биъ бетта планал совгIа 400 тонн гаргга мехкдаьтта деннад. Дика къахьег А. Л. Ананьевеи П. И. Хащенкойи бригадаша а. Уж бригадаш а лаьттан кIалха ремонт еш йола И. М. Короткова бригада а дика болх бах района Сийлен доска тIа яьхай.

Промысле белгалбаьннаб массаза а доккхий толамаш доахаш бола операторaш нн. Петров, Фалей, Бугаев, Калайтанов, Лобзин, Миронов.

Иштта дика толамаш доахача доккха дакъа лаьцад промысла рационализатораша. Укх шера юххьера денз 17 предложени еннай цар. Из бахьан долаш 5 эзар сом кходаьд пачхьалкхенна. Иштта чIоагIа хьинаре къахьегаш чакхбаьккхар промысла коллективо май бутт а.

Цхьа барт болаш къоабалдир нефтяникаша ССКП ЦК Пленума сийна 1959 шера ах шера план ханал хьалха кхоачашъе, аьнна Грозненски химзавода коллективо даь кхайкарал.

Шийй торонашка а хьежа промысла болхлоша дош деннад июньски Пленума сийна ах шера план ханал хьалха кхоачашъе а, планал совгIа 1,5 эзар тонн мехкдаьтта дала а, тIаийцад иштта кхыдола декхараш а.

Уж декхараш кхоачащдара берригa низ, дерригa хьинар тIадерзадаь денна керда толамаш доах нефтяникаша. **И. МАЙОРОВ.**

БоаггIача тайпара пленума накъа бахара

Грозненски химически завода коллективо доладаь дика гIулакх хьал а лаьца керда къахьегама толамаш доах «Старогрознефта» НПУ строительно - монтажни цеха болхлой коллективо. Цеха ерригача бригадашка доаггIача тайпара ССКП ЦК Пленума накъа бахара шерра социалистически яхь яржай.

Николай Шевченко керте латтача бетонщиккий бригадо лаьрхIад дикагIа а сихагIа а аьшкбетона блокаш кийчъе. Нагахьа санна хьалхагIа аьшкбетона гIайбаш пропарочни кIоагашка кийчдеш хиннадале, хIанз нов. Шевченкос пайдане предложени балха юкъе йоалаьйчул тIехьагIа уж гIайбаш, гучарча площадкаш тIа кийчду. ХIаьта цкъа кийчбеш 10 тIайба кийчбе торo а хул.

Цу гIулакхо торo хилийтар Iи кхое а бетонщиккий къахьегама овсарле 18 процент лакхъе а.

Дика къахьегарца белгалбаьнна ба бетонщиккий бригадан членаш Р. Очкаров, В. Анохов, А. Гучигов, А. Чабагаев, иштта кхыбараш а.

А. ТИЩЕНКО.

Электромонтажникий совгIаташ

ССКП ЦК июньски Пленум гулъярах болча хоамо дегаш гIоз а даьха Грознерча химзавода болхлоша вай республикан берригa къахьегамхой пленума сийна 1959-ча шера хьалхарча ах шера план ханал хьалха кхоачашъяра социалистически яхье бехаш даь кхайкарал къоабалдаь тIа а ийца хьинаре къахьег укх деношка «Малгобекнефта» НПУ электромонтажни цеха берригача болхлоша.

Къаьстта боккха лоархIам болаш гIулакх да керда техника а механика а балхашта юкъейоалаяр. Укх шера чакхдаккха лаьрхIад МагIалбика ерригача промыслашка телеуправлени оттаелга. Из эггара бехктоккхамерa болх дика дIахьош я Л. З. Васильченкос хьалхле лелаеш йола электромонтерий бригада. Бригадан коллективо дош деннад ССКП ЦК Пленум гуллуча денга 1-ча промысла ерригача скважинашка телеуправлени оттаяь яккха. Низкъала дале а, масса болча болхлоша шоай низи хьинари ца кходеш къахьегарах кхоачашдулургдолаш декхар да из. Цар хIанзале дукхагIа дола балхаш кхоачашдаьд. Масала: шин диспетчерски стола монтаж яьй, юкъерча пультагара денз ГИП-ашка (групповой исполнительни пункташ) кхаччалца телеуправленен каналаш даьхад, 62 пускови устройствашка автоматаш оттаяьй, иштта кхыдараш а.

Къаьстта дика болх барца белгалбаьннаб электромонтераш коммунист Абреков Iаббас, комсомольцаш Школьный Константин, Шулепов Павел, иштта кхыбараш а. Цар шоай балха сменни норма цIаккха а 130 процентал кIезигагIа кхоачашъяц.

Телеуправлени оттаелга Iалашдара чIоагIа къахьийгад мастерскен болхлоша заведующи (нов. Коттоев). Цар кийчбаьб 214 аьшка бIоагIа, 62 телеавтомат, цул совгIа тайп-тайпарча кузнечни, слесарни, сварочни балхаш даьд. Денна 1,5 — 2 балха норма кхоачашъеш къахьегаш ба сварщик А. С. Капылов, кузнец И. Л. Фендуриков, электромонтераш И. Я. Бойко, В. И. Голиков. Денна 120—130 процент нормаш кхоачашъю Т. А. Шиманова бригадерча электролинеш йохкаш болча монтераша Заикин Алексейс, Шишов Петра, Луценко Александра.

Шоай хьинар ца кходеш социалистически декхараш сийленца кхоачащдеш, автоматикага а телемеханикага а мехкдаьттан промыслаш йоахаш тIатеIIа болх беш ба МагIалбика электромонтажникаш. Цхьабакъда, царна шоай социалистически декхараш шийй ханнахьа кхоачащдара эшачун терко кIезига еш ба совнархоза кулгалхой.

1959-ча шера мехкдаьттан промыслаш кердача техникага яхара план кхоачашъяра электромонтажни цеха эшаш дукха материалаш я. Масала: кхоачам болаш яц 3—4 дюймови турбаш, 4 мм. аьшка саьрг, са бола аьшк, телеавтоматаш, иштта кхы дIахо а. Уж материалаш ца хилча болх дIабаха йиш йолаш а бац хIаьта цар кхоачам совнархозо ца беш ах шу дIадоалаш а латт. Телеуправленена мел эшар даь даьнначул тIехьагIа дIаоттае датчикаши, телеячейкаши, ГИП-аши ца хилар бахьан долаш 50 мехкдаьттан скважинаш болх дIаболабалийта йиш йоацаш, латта дуккха ха я. Шийй ханнахьа а кхоачам болаш а электромонтажни цеха уж аппараташ лоаттае декхарийла яь я Грознера «Октябрьнефта» НПУ. Бакъда, шийй декхар кхоачащдеш «Октябрьнефть» а яц, из гуш совнархоз а яц.

МагIалбика электромонтажникашта хьалхашка латтараш доккхий декхараш да. Совнархоз декхарийла я МагIалбика мехкдаьттан промыслашка керда техника оттаяра эшар сихагIа хилийта а, шоай социалистически декхараш ханал хьалха сийленца кхоачашъе электромонтажникашта новкъостал де а.

А. ХАРСИЕВ.

Цхьа дезал санна...

БIаьннел тIех нохчийи гIалгIайи ба Грознерча вагонни депо къахьегаш. Доккхий балха толамаш доахаш накъа болх уж ССКП ЦК Пленума. Къаьстта дика къахьегарца белгалбаьннаб подсобни цехе мастер вола А. Чирков, электросварщик Дацаев, кузнец Воронин, токарь Баканов, болхло Исмаилов, иштта кхыбараш. Цхьан дезало санна къахьег делоа тайп-тайпара къаьмнаш болча болхлоша.

Мехкдаьтта чудоттара шоаш кийчъеш йола цистернаш тIехдика тоа а йийя арахец болхлоша. Цхьане шоллагIчоа новкъостал деш, балха юкъе керда рационализаторски предложенеш кхухьаш уж хилар ба... сменах йола балха нормаш тIехкхоачашъе.

А. МИСЕРХАНОВ.

Нефтегазовойи геологоразведкайи организацей болхлой Ерригсоюзни совещани

2 июне Грозне хьайийллай предприятешка хила безача болхлой нормативаш оттаяра положенеши методикаши, къахьегама овсарал лакхъяра торонаши ювцаш мехкдаьттани газеи промышленноста а, геологоразведочни организацей а болхлой Ерригсоюзни совещани.

Совещане баьхкаб РСФСР госплана, СССР геологени лаьттагIа доахка рузкъаш лорадареи Министерствон, СССР Главгаза, къахьегамеи алапеи гIулакхаш леладеш йола СССР Министрий Совета Пачхьалкхен комитета, Азербайджански ССР мехкдаьттан промышленноста Министерствон, Туркменскии, Гурьевскии, Башкирскии, Татарскии, Куйбышевскии, Краснодарскии, Нохч-ГIалгIайи, Станиславскии, Сталинградскии, Ставропольскии, Сахалинскии, Ферганскии, Красноярскии, иштта кхыча а административни районий халкъа боахама Советий викалаш.

Лоацца къамаьл а даь совещани хьайийллар Нохч-ГIалгIай совнархоза председатела хьалхарча заместитела нов. Сайкос. Пленарни заседане докладаш йир: къахьегама Iилма-тохкама института директора заместитела экономически Iилмай кандидата нов. П. Ф. Петроченкос «Хила безача болхлой нормативаш оттаяра керттера дешаш а, нормативно-исследовательски организацей декхараш а», СССР геологени лаьттагIа доахка рузкъаш лорадареи Министерствон планово-экономически отдела начальника нов. Ф. Д. Иванина «1959—1965 шерашка геологоразведочни балхаш дегIадоаладара план». Мехкдаьтта доаккхача автоматизации телемеханизации яро болхлой кIезигбе торo хилийтар дийцар шоай докладаш тIа (опыташ дIа-юха эцаш) Ферганскии нефтекомбината нормативно-исследовательски станцен начальника нов. К. С. Демченкоси Нохч-ГIалгIай совнархоза мехкдаьтта доаккхачеи газовойи промышленноста управленен нормативно-исследовательски станцен начальника нов. Р. Х. Зенковаси.

Ерригсоюзни совещане пхе дийнахь болх бергба.

Нохч-ГIалгIай АССР-а пожарни охранацарча болхлошта „ЦIи яьннача майра хиларах" яха медаль ялара хьакъехьа

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиумо даь УКАЗ

Нах бовчара кIалхарбоахаш а цIи йоаеш а майрали къонахчули долаш хиларах СССР-а Лакхехьарча Совета Президиума цIерах «ЦIи яьннача майра хиларах» яха медаль луйла:

1. **Арутюнян** Мовсесова Хорена — 1-гIча военизированни пожарни даькъацарча пожарника.
2. **Богачев** Александра Георгена — республикан чурча гIулакхий Министерствона чуйоагIача пожарни охрана отдела начальника.
3. **Глущенко** Георге Петра — 8-гIча военизированни пожарни даькъацарча пожарника.
4. **Гущин** Петра Игната — республикан чурча гIулакхий Министерствона чуйоагIача пожарни охрана отдела отделенен начальника.
5. **Елифанов** Акима Владимира — 2-гIча военизированни пожарни даькъацарча пожарника.
6. **Кирин** Александра Владимира — 8-гIча военизированни пожарни даькъацарча пожарника.
7. **Колесников** Николая Алексейна — республикан чурча гIулакхий Министерствона чуйоагIача пожарни охрана отдела оперативни дежурнена.
8. **Петров** Семена Александра — 1-гIча военизированни пожарни даькъацарча отделенен командира.

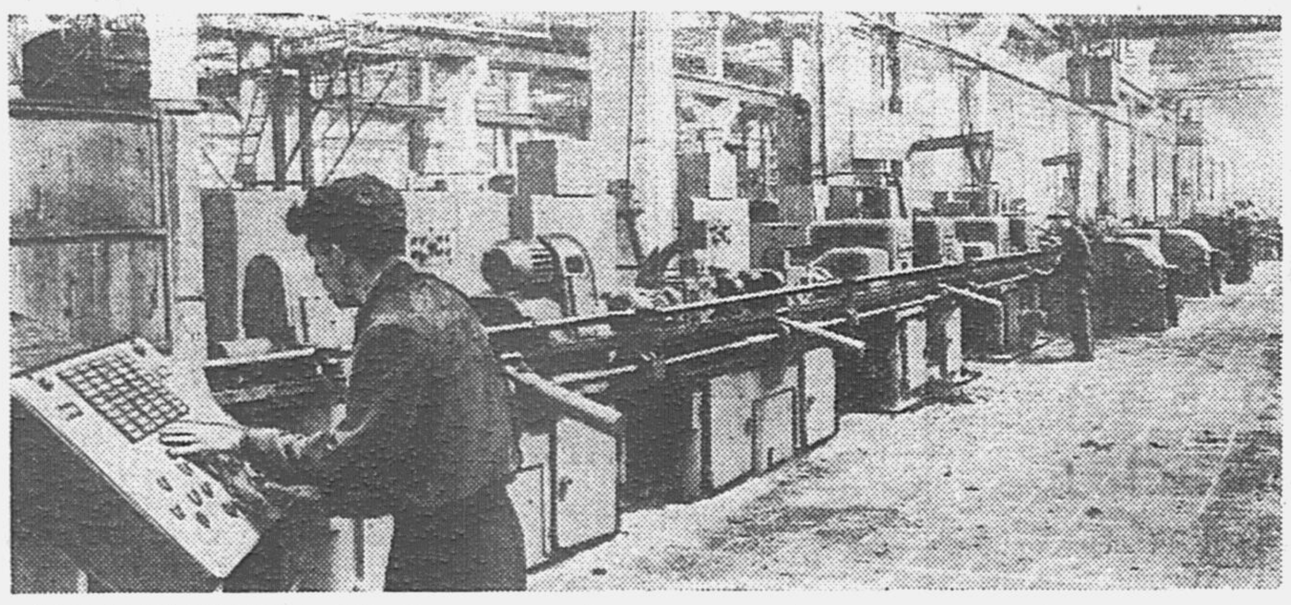
РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ИГНАТОВ.

РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь С. ОРЛОВ.

МЕХАНИЗАЦИИ АВТОМАТИЗАЦИИ—БАЛХА ОВСАРЛЕ ЛАКХЪЮ НИКЪ БА

ССКП ЦК ПЛЕНУМА НАКЪА ДАХАРА

Производстве автоматизаци

АЗЕРБАЙДЖАНСКИ ССР. Электромоторий станинаш еш йола республике эггара хьалхара автоматически лини соахка ноябрь бетта болх бе йолаеннай Бакурча электромашиностроительни заводе. Цул тIехьагIа дукха ца говш хьалъе йолаеннай кхы а дукхагIа чоалхане йола автоматически шоллагIа лини. Хьалъяь яьнна а, дукха ца говш болх бе йолалургйолаш а я из лини. Хьалха 15 болхлочун мара сменах бе ца кхувш хинна болх, хIанз паргIатта кхаь сагага булургба.

Укх шера заводе болх бе йолалургья электромоторий станинаш еш йола автоматически кхоалагIа лини а.

СУРТА ТIА: Бакурча электромашиностроительни заводе яь керда автоматически лини. Управленен пульте латт бригадир Т. Мустафаев.

О. Казиева сурт. ТАСС фотохроника.

Технически прогресса тIехьа

Щаккха ца хиннача тайпара дегаш гIоздаьнна тIаийщар МагIалбикерча нефтяникаша Грознерча химически завода болхлоша даь кхайкарал.

Семилеткан хьалхарча шера ах шерара план ханал хьалха кхоачаш а яь, ССКП ЦК Пленума сийленца накъа баха лаьрхIад шоайла социалистически яхье баьннача нефтяникаша.

Массаза санна балха юкъе хьалхле лелаеча 1-ча промысла болхлой коллективо 10-ча июне кхоачашъе лаьрхIад ах шера план. Иштта уйла йолаш ба ерригача управленера нефтяникаш а. Шеко йоацаш ала йиш йолаш да «Малгобекнефта» НПУ нефтяникаша ах шера план 20-ча июне кхоачашъергхилар.

Нефтяникаша чIоагIа уйла тIаяхийта а, боккхача лоархIамера а гIулакх да керда техника, керда технологи, комплексни механизации автоматизации балха юкъе озилга. Белгалдаккха деза, МагIалбика предприятешка из лоархIам бола гIулакх чакхдаккхара хIанзале а дикка толамаш даьха хилар. Цо торо хулийт мехкдаьтта доаккхилга дикка лакхде.

Укх шера хьалхарча 4 бетта планал совгIа эзараш тоннаш мехкдаьтта делар пачхаьалкхенна «Малгобекнефта» НПУ болхлойи, инженерно-технически болхлойи, гIулакхерча наьхеи коллективо.

Вторични методаши геолого-технически гIулакхаши балха юкъе кхахьар бахьан долаш даьккхад укх шера даьккхачох 40 процент мехкдаьтта.

Мехкдаьтта даккхара йола семилеткан план 3—4 шера кхоачашъе вIаштIехьа дарг долаш гIулакх да тIерча меловой тIоанашта юкъе мехкдаьтта гучадаьннилга.

Доккхий а, бехктокхаме а декхараш да комплексни механизаци автоматизации балха юкъе йоалаяра, къаьна оборудовани кердачунца хувцара партес хьалхашка оттадьраш. Тхоай производство дIахо а тоаяра балха юкъе дукха кхоачамбоацараш долга дика кхетаду оаха. Хьалхарча, къаьнача тайпара бурув детташ мехкдаьтта доаккхилга хIанз а бокъонца дIадаьккхадац. Цхьайолча лоархIамерча производстваи процессашка, къаьстта халача моттигашка кара къахьегилга хIанз а долаш да. Партен XXI-ча съезда решенеш сийленца кхоачашъяра нефтяникашта хьалхашка латта декхараш цу тайпара чакхдаха вIаштIехьдаргдац.

Уж деррига кхоачамбоацараш дIа ца дахара эггара хьалха бехке да тхо, специалисташ, хIана аьлча, къаьнара къахьегама хьисапаш дIа а даьха керда хьисапаш балха юкъе кхахьара кхоачам хиллал къахьийгадац оаха.

Из хьахьокх укх масало: АДМ-25 яхача электрически дIоагIаша дукха а аттагIа хулийт къахьегам скважинашта лаьттан кIалха ремонт еча хана, царех ворхI дIоагIа да тхога, цхьабакъда, болх беш шиъ мара дац. Мехкдаьттеи, хийи, гази юлла турбаш чуяхкеи, иштта кхыча гIулакхаштеи эшаш йола сангараш йоахилга, кхыдола гIулакхаш делга кара кхоачашду нефтяникаша дукхагIа йолча хана, механизмай кхоачам ца хилар бахьан долаш. Цудухьа цхьайолча хана керда скважинаш болх бе йолалулга цо юхадетт.

Уж деррига кхоачамбоацараш балха юкъера дIадахара къовсам лоаттабу ССКП ЦК Пленума сийленца накъа баха социалистически яхье баьннача МагIалбикерча нефтяникаша. Укх тIехьарча хана АПР-2 яха электрически дIоагIаш ух тха промыслашка. Цар торо хулийт балхаш сихде а, царна механизаци е а.

Халача балхашта автоматизации механизации еш хьинаре къахьег электроцеха коллективо. Из гIулакх МагIалбике керда да, цул совгIа боккха лоархIам болаш а да, хIана аьлча, цо торо хулийтаргья къахьегама овсарле лакхъе, механизмаш лелаю болхлой кIезигагIа хилийта. Цудухьа шоай берригга низ тIабахийта къахьегаш ба масса а промыслашкара нефтяникаш ерригача технологически процессашта автоматически кулгалдергдолаш а, нагахьа санна скважина ехача, телхача цигара автоматически сигнал тергйолаш а балхаш чакхдахара.

ЦхьоалагIча промысле йистейоалаш латт диспетчерски пункташкара дIа-юха йолха бувзама линеш. Промыслашка пусковой механизмаш йола 50 конструкци дIа а оттаяй, хIаьта кхы а 12 конструкци дIаоттае кийч а яьй.

Цул совгIа 3 километр дIоахал дола электрически сердалон лини яьй промыслашка.

Датчикаш а кхыйола механизмаш а оттаяь кийчъяьй 10 скважина. Ужжамо дола гIулакхаш балха юкъе кхахьаро торо хулийтаргья укх шера скважинашта автоматизации телемеханизации е. Уж деррига балхаш мехкдаьтта дуллача, насоснокомпрессорни, иштта кхыйолча хьалха денз лелаьяча турбашца ду электроцеха коллективо нефтепромыслай коллективашца цхьана.

Укх деношка, массаза санна, хьинаре къахьегарца белгалъяьннай нн. И. Васильченкои Т. Шиманови керте латта электротехникий бригадаш.

Цунца белгалдаккха дезаш да сихха динза дарг а доацаш тхоай низаца де вIаштIехьа а доацаш балхаш тха хилар. Уж кхоачамбоацараш дIадахара тхона чIоагIа новкъостал эш Нохч-ГIалгIай совнархозагара.

Царех сихха де дезаш дола цхьа гIулакх да хина боахам дIахо тоабелга. Мехкдаьтта доаккхилга лаьгI ца далийтара боккхача лоархIамера гIулакх да лаьттан тIоанашта юкъе хий ухийтилга. Из вIаштIехьа дарга кхоачам хиллал Тирка тIара хий промыслашка хьачу диллача. Цул совгIа промыслашка оттае езаш я цкъа тIоашта юкъе хинна хий шозлагIа чудотта торо хургйолаш из цIендергдола установкаш. Цар вIаштIехьа доалийтаргда кхычахьа эшаш дола хий кходе.

ЧIоагIа тIехьадусаш да тха промыслашка бурув тохилга. Укх шера дIабахача хьалхарча 4 бетта планах оттаяьчул 1421 метр кIезигагI бурув техад тха бурув деттача конторо. Из ла йиш йолаш гIулакх дац, меловой тIоанаш тIа бурув деттача хана-м хIаьта а. Бурув деттараша шоай къахьегам эсала вIаштIехьа баьккхалга хинна ца Iеш, материально-технически база йоацилга а да бурув деттара балхаш шерра дIа ца доладаьлга.

Предприятеш кердача техникаца, оатхалашца, материалашца Iалашъелга чIоагIа мекъа леладу совнархоза болхлоша. Кхоачам ба укх масалага хьежача. Орджоникидзера «Победит» яха завод я тхона победитови насадкаш ахийта езар. Уж кхоачам хиллал цар ца ахийтар бахьан долаш бурув деттарий болх мела лел.

Ала дезаш да меловой скважинаш кхоачам хиллал конструкци яь йоацилга. Вай трубопрокатни заводаша арахецаш яц цу скважинашта эшаш йола 7 дюйма йола турбаш.

Уж деррига кхоачамбоацараш балха юкъера дIадахара дикка новкъостал де декхарийла я Нохч-ГIалгIай совнархоз.

Халонаша тIехьашка ца боахаш къахьег МагIалбикерча нефтяникаша шоаш тIаийца декхараш сийленца кхоачашдара. Мехкдаьтта доаккхача бригадашта юкъе хьалхле лелаю мастер нов. Ф. Колесников керте леттача 1-ча промыслерча коммунистически къахьегама бригадан коллективо.

Дика къахьийгад укх шера рационализатораши изобретателаши. Духхьала хьалхарча цхьан квартале цар еннача 200 предложенех 124 балха юкъе а йихьай, хIаьта царех 147 эзар сома пайда а баьннаб.

Керда техника, керда комплексни механизации автоматизации балха юкъе яхьаро торо хулийтаргья МагIалбик санна йола лоархIамера мехкдаьттан район ворхI шера план ханал хьалха кхоачашъяра хьалхарча мугIарех дIаоттае.

М. ИЗМАЙЛОВ,
«Малгобекнефта» НПУ производственно-технически отдела начальник.

Боккха пайда боал

Сунженски районерча «Путь к коммунизму» яхача колхоза правление а партийни организаце а дукха къахьийгар дIадахача Iай механизированни звенош вIашагIйоххаш. Звенош вIашагIйоххача хана цар ларде лаьцар 1958 шера тха колхозерча Автондилова Григоре механизированни звенос а вай мехкарча дикагIа болча механизатораша а баь болх. ВIашагIъеллача 9 звенох хIаранеца я чархаш йолаш цаIи «ДТ-54» цаIи ши трактор.

Iан замалахь берригга механизаторащ квадратно-гнездовой хьисапе ялаташ дIаде Iомабенна чакхбаьлар Серноводскерча юртбоахама техникуме. Iланал совгIа ялаташ хьувкъадаь йолча механизированни звенощта совнагIа алапи дала оттадаьд. Iайи бIаьстии ха йоа а ца еш, ялатий хьувкъам лаккбар дукха, 2610 тонн кхо диллад цу звеноша гидуарташи хьажкIаши дIаювргйолча шоай кхашка. ОВС-10 яхача машинаца цIен а даь, дикагIа дар хьакъоаста а даь, молхаш теха кийч а даь Iоотта дир дIадувргдола фу. ЧIоагIа къахьийгар колхозникашеи механизированни звеношеи соахка дIадийнача ялатех юхейисача юххех кхаш цIендещ. ДIае йиш мел йолча моттигашка квадратно - гнездовой способах дIайийнай гидуаргаши хьажкIаши. БIаьстан юхье, ялаташ цIадувча дика къахьийгар нов. Мигель Алексей бригадир волча бригадан механизированни звенощцарча механизатораша, механизацен гIулакха бригадира помощник волча С. И. Колетаевс, звеньевой Тимошенко Яковс и. кх. дI.

Звеньевойш бола Тимошенко Якови Гудиллов Бориси юкъе болаш йолча 1-гIча бригаде хьалха еш йола обработка урагIа а пхорагIа а яь баьннаб, гидуаргашта 2-гIа культиваци йоаккхаш латт. Массайолча звеношкара механизаторащ хьажкIашта цкъара культиваци яьккха а баьнна, шоллагIа культиваци яккха болабеннаб.

ЧIоагIа лоархIам болаш да механизированни звенощцарча болхлоша ялаташ дIадера деш дола деррига балхаш шоашка лелае дIаеннача участкаш тIа делга а ховш, брак ца хилийта гIерташ деш хилар.

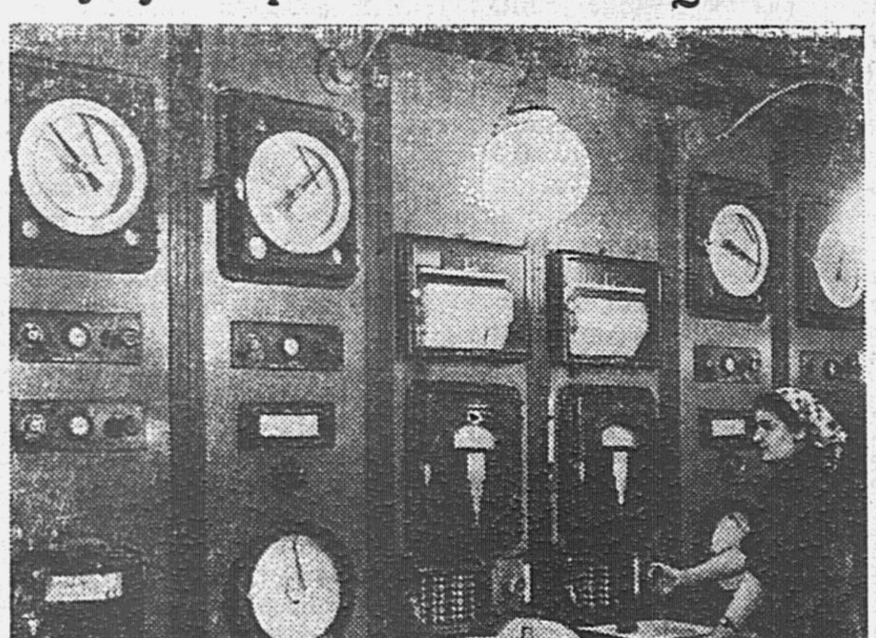
Боккха пайда лу дIадийнача ялаташта механизированни обработка яро. Масала, 106 гектар долча лаьтта дIайийна хIамаш нийлхъеш а оасар деш а Тимошенко Яковс кулгалдеча механизированни звенос 445 къахьегама ди ходаьд. Цу культураштa оасар деш хинна колхозникаш, кхыча культураштa оасар де бахийтаб.

800 гектар гидуаргаш оасарах цIенъяьй, хиш дехкача кхашка харшаш даха болабеннаб, ерригача хьажкIашта шоллагIа культиваци йолаяьй.

Культураш дика хьувкъае къахьегаш ба тха колхозникаш.

Я. БОРОВИК,
«Путь к коммунизму» яхача колхоза агроном.

Каучук яра автоматизаци яьй

ЯРОСЛАВЛЬ. Синтетически каучук еча заводе семилетка чакхйоалача хана йистедаргда каучук яра долча керттерча балхашта автоматизаци елга.

Спирт къоастадеш йола контактни пишкаш автоматизацега йоахилга чакхдаьннад предприяте. Из бахьан долаш къахьегама овсарле дикка лакх а еннай, технологически процессаш дуккха дикагIа а лел. Автоматизаци ялехьа хIара контактни пишка цхьацца саг эшар, хIанз цхьан аппаратчика кхоъ пишк лелаю.

СУРТА ТIА: контактни пишкаша болх мишта бу хьожаш я аппаратчица Г. В. Выходова.

Н. Дынина сурт. ТАСС фотохроника.

Наурски районе хинна „Депутата ди“

Депутаташца беш болча балха дикагIа йолча формашта юкъе цхьа форма я «Депутата ди» — депутаташта а Советашта а хьалхашка латта лоархIамера балха гIулакхаш дувцаш йола районий а юртий а Советий депутатий собранеш. Из балха форма эггара хьалха вай республике хьахиннай, хIаьта Российски федерацен моттигерча Советаша а шерра кхьал а лаьца дIахьош я из форма. Март бетта хоржамаш хилалехьа цхьайолча районашка депутаташцара болх лаьгIбенна бар. Депутаташцара организационни болх тоабара Наурски райисполкомо хьалхагIа дикалца белгалъяьнна хинна балха форма юхайолаяьй. Укх деношка районни культуран ЦIагIа района хьалхашка латта декхараш дувца вIашагIкхийтавар 230-нел совгIа районни а станични а советий депутат. Семилеткан хьалхарча шера района боахами культуреи тоаяра де дезараш дувцаш цу къамаьл дир райисполкома председатела нов. Пожидаевс. Цо дийцар районера колхозаши, совхозаши укх шера 26300 центнер дулх даккха, соахкарчул шозза дукхагIа, 400 эзар коа тIара оалхазар пачхаьалкхенна дIадала, царна юкъе 300 эзар боабашк а йолаш, соахкарча шерарца нийсдича шуреи тхаи доаккхилга 1,2-ззеи фуаш гулделга 2,1-ззеи лакхде, иштта кхыдола балхаш де а лаьрхIа я.

Доккхий декхараш тIаийцад районерча комсаш лелаерaша. Цар лаьрхIад укх шера 1760 гектар керда комсий бешамаш дIайогIа а комсаш хьахулаш йолча бешамашкара хIара гектара тIара 80 центнер яккха а. Нов. Пожидаевс белгалдаьккхар уж семилеткан хьалхарча шерара декхараш кхоачашдара колхозникаш а совхозий болхлой а оарцагIа а боахаш шоаш юкъе а болаш болх дIабахьа безилга.

Пожидаева доклад ювцаш 9 районнии станичнии депутато къамаьл дир. Цар дийцар цу балха юкъе дакъа лаца шоаш раьза хилар. Ишоерча станичнии Совета депутата, доярка Бычковас дийцар ше деттача доаханна деш дола Iунал а, соахка 15 Iаттагара дийнахьа 170 килограмм мара ца йоаккхаш хиннача, укх шера 13 Iаттагара хIара дийнахьа 180 килограмм шура йоаккхаш хилар а. Харжархоша депуташта тIадийхка декхараш кхоачашдарах дийцар депутаташа Темертейс, Кузнецовс, Колпиковс, Несмияновс, Атаевс, Морозовас, Абдулгазимовс.

СССР-а Лакхехьарча Совета депутата н. Пензуроваси Калиновски поселкови Совета къаьнарча депутата Поляковеи дийцар харжархошца шоаш деш дола балхаш.

— Харжархой инициативах, — аьлар нов. Поляковс, — тха станични Совето парк тоаю, халхара площадка, ахканара кинотеатр хьалду. Къаьстта дукхагIа кагирхой ба цу гIулакха юкъе дакъа лоацаш.

«Депутатий ди» йистедоалаш СССР кхыча пачхаьалкхенашца гIулакхаш дувцаш лекци йийшар ССКП обкома лекторо н. Губина, цул тIехьагIа «Октябра денощка» яха кинофильм а хьекхар.

Н. ИВАНОВ.

Партийни вахар

Парторганизацен болх тоабе беза

Цхьа бутт совгIа хьалха «Ингушски» совхоза 4-ча отделенен партийни организации хьехархой а кхыбола гIулакххой а юкъе боагIа Пседахера территориальни партийни организации вIашагI а теха цхьа партийни организаци яьй. ХIанз цу организаце 23 коммунист ва. Иззал йола партийни организаци боккха низ ба. ВIалла а шеко йоацаш торо я цун совхоза отделенен а кхыча юртарча учреждений коллективай а социалистически яхье йоаггIача тайпара хьалхле лелае а, хIаьта ворхI шерах хьалхарча 1959-ча шерара планаш ханал хьалха кхоачашъяра лоаттабеча хьинарерча къовсаме берригга а къахьегамхой шоашта тIехьа баха а. Уж иштта хилча дика дар. Цхьабакъда, тахан из партийни организаци болх Iалаьмате во беш я.

ЦаI ах бутт яхар кIезига ха яц болх берашта. Долчча бесса аьлча цу хана чуххь керда хержача партбюрос цхьаккха собрани а вIашагIтехаяц, кхыметтел балха план а оттаяьяц. ДукхагI бехктокхамеи, халагIи, болх ледарагI лелаши йолча моттигашка коммунисташ бохийтилга, фермашка, бригадашка къахьегамхошта юкъе политикан а культуран а болх дIабахьа агитатораш чIоагIбелга Пседахе фуд ховш а дац. Гучох цунца доашхалуш да коммунисташ А. Шамаховаи, Бамбатови цхьаннахьа болх ца беш а агитационни-массови балха дакъа ца лоацаш а хилар. Цул совгIа партбюрон членаши, совхоза отделенера юкъерча школера, культуран ЦIагIара дукхагI бола коммунисташи геттара ледара дакъа лоацаш, е вIалла ца лоацаш ба агитмассови балха. Фермашка, тракторни бригадашка, бахархошта юкъе вIалла а хозаш яц агитаторий оазаш.

Юрта боахама производстве болх беш ба коммунисташ Н. Пешхоева— звеньевая, У. Бельтоев—СТФ заведующи, А. Эрсиноев — кхоалагIча тракторни бригадан бригадира помощник, А. Алероев — тракторист, У. Гуноев—бригадир, М. Дзортов — отделенен управляющи. Уж берригаш шоай производственни болх дика дIахьош а продукци совъяккхара, къахьегама овсарал лакхъяккхара, продукцех дIадодар лохдара хьинаре къахьегаш а ба.

Цхьабакъда, царех цхьаккха коммунист вац совхоза къахьегамхошта юкъе агитационни-массови болх лелабеш, царна юкъе лекцеш, докладаш, беседаш еш, газеташ дешаш. Цар диццалийтад къахьегамхой толамашка бугаш дола низ бола большевикий дош.

Массово-политически а культурни а болх тоабара къахьегаш бац коммунисташ: юкъерча школан директор Л. Гогаев, хьехархо А. Чантиев, Пседахерча культуран ЦIен директор Салтукиев, аптекан заведующи В. Чеботарева, иштта кхыбараш а. Бакъда из цар декхар-м дар. ЧIоагIа кхоачам боацаш а, дIахо ла йиш йоацаш а гIулакх да уж жал дукха нах коммунисташ а парте боацараш а юкъебоагIаш йолча юртарча интеллигенцес — хьехархоша, лораша, агрономаша, зоотехникаша, иштта кхыбараша къахьегамхошта квалифицированни лекцеш, докладаш, беседаш еш ца хилари массово-политически болх тоабара дакъа лоацаш ца хилари.

Аланза даргдоацаш да Пседахерча партийни организацес гойтара агитацен гIулакх а Iалаьмате во вIаштIехьа даьккха хилар. Станашка, хьайбай фермашка, цунах тарра отделени йолча юрта а хьалтеха лозунгаш, плакаташ, тIахьехамаш дац. Дараш а яздаь дукха ха йолаш, тишденна, къаденна, таханарча вахара а къахьегамхошта хьалхашка партен XXI-ча съездо оттадаь керда а доккхий а декхараш кхоачашдара а цхьанна лоархIаме долаш а дац.

Тракторни бригадашка цхьаккха а массови балхах хIама дац аьлча нийса хургдац. Нагахь арахецаш къахьегама листокаш я, хьоккхама доска тIа хьалтохаш болхлой къахьегама толамаш да, деша безам болчунца книжка деша дIа-хьа кхухьа йоккхий йоаца библиотекаш я. Бакъда, из гIулакх дIахьораш алхха библиотекараши, учетчикаши ба.

Геттара дIатесса бита ба гIалгIай кхалнаьха юкъера кхетама болх, хIаьта иштта дIаяхача замах юхедиса таханарча сийрдача вахара сий доадеш долча гIулакхашта дукхьал лира къовсам лоаттабара гIулакх а чIоагIа ледара лелаш да.

Из бахьан долаш дукха да Пседахе коммунизм хьалъяра йоккха новкъарло еш дола гIулакхаш: дукха истий кхувлилга, мехкарий дезала тIа маьре ухилга, урдош доахилга, иштта кхыдараш а.

Фу дика кхетама болх хургба, Пседахски вIашагIтехача партийни организацен секретарь хинна вола Савинов ше болх беча растрата ярах бехктокхаме озаш хилча.

Пседахе уж кхоачамбоацараш долга ца ховш яц «Ингушски» совхоза партбюро а, МагIалбика партен горком а, цун отделаш а, цхьабакъда партийни организацен болх тоабара терко кIезига еш ба уж. Пседахски партийни организацен болх иштта телха хилара бахьанаш да: цкъа-дале отделенерча партбюрон кердача секретара нов. Ю. Энгиноевна кхоачам болаш партийни болх ца ховш хилар а, болх тоабара масса а коммунисташ хьинаре дакъа лоацаш ца хилар а. ШозлагIа-дале совхоза партбюрогареи (секретарь нов. Цицкиев, цун зам. н. Гетагажов), ССКП МагIалбика горкома пропагандаи агитацени, оргинструкторски отделашкареи къонача партийни организацена доагIаш дола новкъостал а хьехам а ца хилар. Мамогта чехкагI Пседахски партийни организацен болх тоабара эшар де декхарийла ба совхоза партбюрон а партен горкома а кулгалхой.

Шеко яц 4-ча отделенен партийни организацен доагIаш дола новкъостал совхоза партбюрогареи, горкомагарен хилча гаргтарча хана кхоачамбоацараш дIа а даьха, болх тоабергхилара а тахан къахьегамхошта хьалхашка латта доккхий декхараш толамца чакхдоахилга Iалащдергхилара а.

П. ГАГИЕВ,
А. ХАРСИЕВ.

Итогови занятеш

«Гипрогрознефте» укх шера партийни дешара кружокашка дешаш 300-нел тIех саг вар. Керттера теркам конкретни экономика Iомаяра тIабахийта бар. Из Iомаеш 71 коммунисти 100 парте воацеи болхло вар.

Конкретни экономика кIоаргагIа Iомаергйолаш вIашагIъехка яр тайптайпара секцеш.

Итогови занятеш еш къаьстта теркам тIабахийта безам боагIаш яр Къахьегама овсарле ца хаддаш лакхъяреи мехкдаьтта чакхдоахача промышленноста объекташта проекташ увттаяра дешаши» дувцаш коммуниста нов. Боровскойс яь доклад. Конкретни экономика Iомаяро боккха пайда белар проектировщикашта. Творчески къестаде даьлар лоархIаме дола дешаш, царна дика новкъостал хилар хIаазарча установкай, заводий проекташ увттаеш.

Марта бетта денз массанахьа а ССКП XXI-ча съезда материалаш Iомае болабелар. Дукха ха йоацаш семинарски группан итогови заняти хилар, дешаш хиннараша лоацца докладаши къамаьлаши деш.

— «Коммунистически общество хьалъяра ши фазеи социализм коммунизмага ялара закони» яха доклад дика нах кхетабеш йийшар нов. Дедковс.

— «СССР-е социалистически пачхьалкхе дегIаярах а чIоагIъярах а ССКП XXI-ча съездо оттадаьр» яха доклад йир нов. Коржовс.

— «СССР-е социализм йизза а бокъонца а котъяларах» доклад йир нов. Нинилина.

Эггара хьалха къамаьл дир нов. Швецовс. ВорхI шерарча плана тIара декхараш дувцаш цо белгалдир мехкдаьтта чакхдоаха заводаш кердача хьисапе йIовхалца Iалашъяро боккха пайда лургболга, продукцега дIабода мах чухьнахьа баккха торо хулийтаргйолга. Иштта цхьаннена тIехьа шоллагIчо дувцаш дика доашхаш дийцар семилетке де лаьрхIа балхаш.

Юххера а къамаьл даьча ССКП Сталински райкома секретара нов. Садыковс белгалдир деша баьгIарaша материал дика кхетаяь хилар, цунца цхьана теркам тIабахийтар партийни дешара юкъе «Гипрогрознефте» кIезига нах эза хиннилга. Из кхоачамбоацар дIадаккха декхар оттадир цо.

Г. АЛХАЗОВ.

Теоретически конференце

Укх денощка Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача заводе партийни просвещенен 1958—1959 дешара шу йистедоаллаш теоретически конференци хилар. Конференце дийцар ССКП XXI-ча съездах лаьца долеи СССР-е коммунистически общество хьалъяра теоретически дешаш.

Конференце бар семинарски группашка дешаш мел хинна берригга нах.

Кертера доклад йир семинарски группашка деша оагIача нн. Ивановс, Поплавскаяс, Баевс, Рухлина, Глуховс, Бычковас. «Йизза а бокъонца а СССР-е социализм котъялар» яха доклад ше еш Ивановс дийцар йизза а бокъонца а СССР-е социализм котъяларах В. И. Ленина яьхар, дунен халкъашта юкъе латта гIулакхаш социализмага котало йолаш овттар, СССР-е социализм бокъонца котъялар.

— Социализмо къахьегама а къахьегача наьха а лоархIам эггара хьалха лакхоир, царна общественни пайдане къахьега шерра никъ хьабийлар, вахар майрра эргадоаккхача наьха керда тIехье хьалкхейир,— йоах докладчика.

Къахьегаш кхетамца хьалкхийр коммунизм хьалъеш йола кадраш, керда, коммунистически гIулакхаш доахка, шоай хьаштел, общественни хьашташ тIех лерхIа, шоай вахар тоадалар а ираз а ерригга общество тоаяларца мара хила йиш йоацилга ховш бола нах. Мехкдаьттани газеи промышленность дегIайоалаеш толамаш дахарах СССР-а Лакхехьарча Совета Президиумо орденаш ялар болхлой группана, царца вай заводерча 8 сага а луш. Царна юкъе ба Ленина орден енна оператор П. Н. Силкин, «Знак Почета» яха орден енна участка начальник В. М. Попов. «За трудовое отличие» яха медаль енна оператор хинна йола Л. К. Губанова, яхаш дийцар ший доклада тIа нов. Ивановс.

Ший доклада тIа нов. Ивановс чу ца лоацаш дисар дийцар ше даьча къамаьлаца отдела кертерча механика инженера нов. Ореховас.

«Коммунистически обществон ши фазеи социализм коммунизмага ялара законаши» яха доклад йир завода лабораторен начальника Поплавскаяс.

Нов. Поплавскаяс йоах коммунизм социализмал эргаш я эггара хьалха обществон хIама хьаду низаш чIоагIагIа дегIадаккхарца, къахьегама овсарле лакхъяларца.

Цу гIулакхаша торо хулийтаргья коммунистически хьисапе нахага цIакхачийта шортта продукташ яха.

Докладчика дика кхетавеш йийцар доалахьен ши форма.

Городаи юртаи юкъера эргало дIайоаккхаргья социалистически юрта боахама дерригача доакъошта комплексни механизаци е торо лургйолаш промышленность дегIайоалаяра ларда тIа. Из гIулакх чакхдоаккхача кертера лоархIам болаш хургья социалистически город, эггара хьалха болхлой класс а хулаш.

Вай мехка юллача коммунизма материально-технически лардах дийцар ший доклада тIа нов. Баевс.

ССКП XXI-ча съездо социализма исторически коталоний итогаш а йир, марксистско-ленински Iилма чIоагIа дегIа а доаладир, коммунизмага долхаш вай бергбола никъ къаьгга хьа а бовзийтар, йоах нов. Баевс.

Вай республикана, къаьстта Сталински района семилетка доккхача химен семилетка хургья, аьлар нов. Баевс. ХьалхагIа арахецаш хиннача продукцел — фенолал, ацетонал, спиртал совгIа керда химически продукци — полиэтилен, полипропилен, синтетически каучук, кхыяраш а арахецаргья.

Нов. Баева доклад кхоачашйир № 14 йолча установкан начальника нов. Саковнинас. Дика кхетавеш дийцар цо мехкдаьттани газовойи промышленность дегIаярах. Заводе общественни къахьегама овсарле лакхъяра наькъаш дийцар къахьегама а алпен а отдела начальника нов. Дудниковас.

«Коммунистически общество шерра хьалъеча социалистически производственни гIулакхаш тоадарах» яха дика чулоацам бола доклад йир 6 цеха инженера нов. Рухлина. Цо яьча докладах къамаьл дир нов. Гордиенкос, хьакъалца бечеи низаца бечеи балха юкъера эргало дIа мишта яргья дийцар цо.

«Коммунизм бахьан лоаттабеча къовсаме советски халкъа низ а цун исторически коталонаш а духхдувла хьаст ба ССКП-а лелаю хьалхле» яха дика доклад йир № 1 йолча цеха йоккхагIча инженера нов. Бычковас. Хаьдда долча масалаща цо хьахьекхар советски халкъа хьалхле лелаер а, исторически коталонаш йоахача цун дог урувттадер а, уж коталонаш йоахилга вIаштIехьа доаккхар а ССКП хилар.

Цул тIехьагIа къамаьл даьча профсоюза заводской комитета председатела дийцар коммунистически къахьегама бригадаш яххарах, уж коммунистически хьехам балара хьакъехьа боккхача лоархIаме хиларах.

Шин дийнахьа йIаьхьенна лаьтта конференци безаме чакхъялар.

Конференци йистейоалаш къамаьл дир экономически Iилмай кандидата, института преподаватела М. И. Новичковас.

ГЛУХОВ.

„Кавказ“ яхача колхозе

Сийленца накъа болх пленума

ССКП ЦК июньски Пленум хьаелла ди дикача балха хьокхамашца белгалдаккха лаьрхIа, хьинаре къахьегаш ба укх деношка МагIалбика районерча «Кавказ» яхача колхоза къахьегамхой.

Колхоза массайолча бригадашка мангал хьакха болабеннаб. ХIара бригадага кхоъ говрийи цаI тракторнии йол хьокха машинаш я.

Нов. Савицкий керте волча бригадо хьалхара 30 гектар цонаш хьекхай. Цу бригаде мангал хьокхаш болча трактористa Шмычков Николайси, машиниста Пименов Иванеи шоай агрегатаца дийнахь 130—150 процент нормаш кхоачашъю. Говрашца мангал хьокхаш болча А. Бутовс, М. Бирюковс, А. Пименовс, нормах 2,5 гектар йолча хIара дийнахь 3-4 гектар йол хьокх.

Иштта дика болх беш ба 4-ча бригаде Провоторов Борис, Бекешов Георгий, Заруднев Александр. ХIара дийнахь 1,5—2 норма йоаккхаш мангал хьокх цар шой говрий косилкашца.

Мангал хьокхараша санна дика балха хьокхамаш доахаш ба ялаташта гIулакх дераш а.

Колхоза механизатораша ший ханнахьа дика чаккхдаьккхац гидуаргаштеи, хьажкIаштеи культиваци елга. 1-ча бригадерча механизированни звеноштa хьалхле лелаеш болча трактористаша Сотников Анатолеи, Головашов Михаилеи шоай помощникашца урагIеи - пхoрагIеи шозза культиваци яьй шоашта тIачIоагIъяьча 196 гектар квадратно-гнездови хьисапе дIайийнача хьажкIашта, балха нормаш 200 процент кхоачаш а еш. Дика хьажкIаш кхееш ба механизированни звенош лелаеш бола трактористаш К. Коваров, В. Пузенко, В. Бахчинов. Шоаш лелаю 340 гектар хьажкIаш шозза культиваци а яь, нийлх а яь дIаоттаяьй цар.

Дика ялаташта гIулакх ду полеводчески звеношкарча болхлошa а. Кристинская Просковья звенос шийна тIачIоагIъяь 50 гектар гидуаргаш оасар дыи нийлх яьи йистеяьхай. Иштта дика шоаш хьожаш долча ялаташта Iунал деш я Кречетова Пелагея, Совчукова Нинай, Назаренко Валентинай звенош а.

«Кавказа» колхозникаша шоай хьинар ца кходеш ялаташта цаь гIулакх дайнадац. БIарахьежачун бIарг хьоасташ, аренаш сийнъяь латт гурахь а, бIаьстан юххье а дIадийна ка бола ялаташ; иштта дика тIаьнна бIарг дIа ма кхоачча яда кьажкIийи гидуаргийи квадраташ. Колхоза аренашка дика хьийкъа ялаташ хьалкхувргхилара белгалонаш хIанзалехьа а гуш я.

Ялаташ дика хьалкхедар цхьа оалув мара яц. Амбарашка чутоссачох мара ялат лархIац. Къаьстта бехктокхаме гIулакх да ший ханнахьа а, ца дойташ а ялаташ чуэцилга вIаштIехьадаккхар. Укх бетта дIаболабала безаш ба ялаташ чуэцара болх.

— Укх шера тха. колхозо чуэца дезаш 4200 гектар тайп-тайпара ялаташ да, царех 3380 гектар ка бола ялаташ а долаш,— йоах колхоза партбюрон секретара нов. Торийс. — Из кIезига болх бац. Ший ханнахьа масса а оагIорахьара кийчо ца йича ший лерттIа дIабохьалургболаш болх бац из. Из бехктокхаме гIулакх хиларга хьежа, ханнахьа кийчо яьй тха колхозникаша ялаташ чуэцара. Ялаташ чуэцара эшаш мел йола техника: комбайнаш, жаткаш, подборщикаш, иштта кхыяраш — тоаяь кийчъяь дIаоттаяьй «Кавказа» колхозникаша. Укх шера ялаташ чуэцаш болх беш 12 комбайн а цунца эшаш йола кхыйола техника а хургья колхоза аренашка. 2700 гектар ка бола ялаташ хьакхари ардари къаьст-къаьста долаш чуэца лаьрхIад колхозо. Из гIулакх дика дIадахьара кийчъяь 5 жатка-виндроуэр, 5 лафет, 12 подборщик, кхы цу гIулакха эшаш йола техника я.

Къаьстта дика болх бир ялат чуэца машинаш кийчъеш болча комбайнераша Бекетов Василе, Козловский Федора, Герасименко Ивана, Еремеев Василе, иштта кхыбараша. ХIара дийнахьа балха нормаш 150—200 процент кхоачашъеш чакхбаьлар уж.

ХIанз массайолча тракторно-полеводчески бригадашка сихонца дIахьош да хьатташ цIенъелга шаьръелга, тоаелга, таразаш нийсделга, цIи ялара духьал кийчонаш елга. Къаьстта терко тIаяхийта вIаштIехьадаьккхад транспрот кийчъяра гIулакх. Ялаташ чуэцара балхашта кийчъяьй 30 гаргга грузовой автомашина. ХIара комбайна тIехьа болх беш 2 автомашина хургья, цул совгIа хIара бригаде 10-12 говрий подводаш а хургья. Колхоза еррига фургонаш а фургона яьшкаш а тоаяь кийча латташ я. Колхозе а, бригадашка а ялат чуэцара план оттаяь а, чIоагIъяь а яьннай. Техника бригадашта тIачIоагIъяьй.

Ялаташ чуэцача хана колхозникий культурно - салоIилга Iалашде бригадашка радиоприемникаш, домино, иштта кхыдараш а да, цул совгIа хIара бригаде кIиранна цкъа-шозза кино хьокхаргдолаш горисполкома культуран отделаца договор даьд колхозо, цу гIулакха ахча а денна. Колхоза культуран ЦIагIа агиткультбригада вIашагIъеллай.

Шоай хьинари, низи ца кходеш тIатеIIа болх беш, сийленца накъа болх ССКП ЦК июньски Пленума «Кавказа» колхозникаш.

Х. АДАМОВ.

Хьалхара толамаш

Дика вIаштIехьабаьккха дIаболабеннаб укх шера МагIалбика районерча «Кавказ» яхача колхозе жа ларгара болх.

Из гIулакх лоацца ханa чакхдаккхара дика кийчо яьй колхозо. Жа ларга кийчъяьча метте дIаоттаяь ши электроагрегат я, хIара агрегатаца 24-электрокIод а долаш. ЦаI сецача, шоллагIчо болх а беш, жа лоргилга дIадахьа торо хулийт цар.

Дерригаш укх шера ларга дезараш 12 жа Iул да, бархI эзарнел совгIа жа да уж. Кара ларга дезаш хилча дукха нах а, ха а эшаш гIулакх дар иззал жа лоргилга.

Вай партен ЦК июньски Пленума сийна социалистически яхье а баьнна сиха жа лерга даха лаьрхIад тха колхозникаша.

Эггара хьалха ларга доладир старши чабана Цымуладзе Давида лeладеча Iулацара жа. Ларга дIадоладаьча хьалхарча дийнахь 400 устагIа лергар жа лоргараша, ши тонн гаргга цIена исхалеш ду тха а доаккхаш.

ШоллагIча дийнахь сарале 900 гаргга устагI бола жа Iул лерга йистедаьккхар цар.

Массарел а дикагIа жа лоргаш я А. Попова. Нормах 100 килограмм тха ларга дезача хIара сменах 137 килограммал лохехьа доацаш тха лорг цо.

Балха сменах 120—130 килограмм тха лоргаш къахьег М. Ткаченкос, А. Машенковас, А. Павловас иштта кхыбараша.

Жа лоргача электромашинашка хьожаш, уж тоаеш, сеца ха ца йоаккхийташ ца хаддаш механизмашка болх байтилга Iалашду колхоза дикагIа болча механизатораша Козловский Федора, Герасименко Ивана, иштта кхыбараша.

Жа ларгара хьалхара хьокхамаш дика а, вай Даьхенна «дошо хьоаса» балара план толамца кхоачашъергхилар гойташ а да. Лерга даьннача нов. Цымуладзе Iунал даьча жех юкъера лаьрхIача хIара устагIан тIера социалистически декхарашца лийрхIар 5,2 килограмм йолча, 6 килограммага кхоачаш исхалеш ду тха лергад колхозо.

Иштта дикача совгIаташца пленума накъа болх тха колхоза жа лоргараш.

ТОРИЙ,
«Кавказ» яхача колхоза партбюро секретарь.

Дош чIоагIа лоаттаду

Сийленца накъа болх ССКП ЦК Пленума «Красный молот» яхача завода 13-ча цехера болхлой. Семилеткан хьалхарча шерара план ханал хьалха кхоачашъяра къовсам лоаттабу цехерча болхлой коллективо.

Керда социалистически декхараш тIаийцад болхлоша: ах шера план ханал хьалха, 24 июне кхоачашъе, планал совгIа 10 тонн фонтанни арматура, 15 стальной арматура арахеца, балха юкъе рационализаторски предложенеш кхахьа, халача балхашта механизаци е, иштта кхыдараш.

Шерра яхь йоаржаяьча цехерча болхлоша дика къахьийгад дIабахача 5 бетта. Валови продукци арахецара план 109,2 процент кхоачашъяьй цар, хIаьта планал совгIа 358 эзар сома продукци ара а хийцай.

Массаза санна дика къахьегарца белгалбаьннаб цехера дикагIа бола болхлой Шейкин, Крапивин, Филатов, иштта кхыбараш.

Цеха коллектив тешаш я ше тIаийца декхараш сийленца кхоачаш а даь, пленум хьаелла ди сийленца белгалдоаккхаргхиларах.

К. ОЗДОЕВ.

Комсомольски-кагирхой звенош

«Октябра 40 шу» яхача совхоза отделенешка, кхашкара балхаш боккхача бехктокхаме гIулакх лаьрхIа, уж тешаме а ший ханнахьа а чакхдахара вIашагIъелла хIаранеца иттитт саг а волаш йола 25 комсомольски-кагирхой звено я, царех 15 механизированни а йолаш.

Массайолча звеношка, къаьсткъаьстта гIулакх де дIаденнад хьажкIаши гидуаргаши дIайийна кхаш.

Къаьстта хьинар долаш къахьегаш я 10 йоIах латташ йола, Кусиева Зайната звено. Шоашка дIаеннача 32 гектар хьажкIашта подкормкеи культивации чакхъяьккхачул тIехьагIа цкъара оасар даь баьннаб уж 28 мае.

Дика тоаденна да квадратно-гнездови хьисапе дIайийначa хьажкIий кхаш.

— Тхойчарел тIех хьувкъамаш долаш кхаш хулийтаргдац оаха тхоай совхоза 3 отделенен цхьаккха а звенога, — йоах Зайната звенонцарча болхлоша.

Зайнатачул тIехьа ца юсаш хьайоагIа комсомольца Тимурзиев Мухарбика жара балхаш ду звеной Даурбеков Яхьяй механизированни звеной. Цар кхаш тIа чакхъяьннай подкормка (хьажкIашта), культиваци, хIаьта Мухарбика звеной 32 гектар йолча кхай тIа цкъара оасар а даьд.

Кхашкара балхаш ший ханнахьа а дикал йолаш а дIадахьара доккха новкъостал ду Долакха-Юртарча отделенен комсомольски организацен секретара Баркинхоев Русланеи агрономо Долгиев Ахьмадеи. Цар звеной членашца кхетама балхаш а хьажкIийи гидуаргийи агротехникан бокъонаш ювцаш хьехамаш а ду.

ХIара шоатта дийнахьа, звеной членаш вIашагI а бетташ, дIадахача кIиран даь балхаш миштта лийннад а хьож, хIаьта хьатIадоагIача кIирах дергдолча балхий план а чIоагIъю цар.

Оттадаьр кхоачащеш хьабаьхкаб уж хIанзалца, хIаьта дIахо а цар шоай балхаш лерттIа дIахьоргхилар дика хьагуш да.

У. АБАДИЕВ.

Шоай дош кхоачашду

Семилеткан укх хьалхарча шера сийленца къахьегаш, шоаш тIаийца декхараш кхоачащеш хьабоагIа Урус-Мартановски районерча «Горец» яхача совхоза шоллагIча отделенера овощеводаш. 109 гектарах хIаране тIара 3 центнер овощай ги даккха лаьрхIад цар. Планах 2 центнер мара яц яккха езар. Овощеводчески бригадан коллектива керте латт товза овощевод вола коммунист П. А. Чалашаниди. Дукха ха я цо ший звено вIашагIъелла а ги дIадургдола лаьтта кийчдаь а тоадаь а. Iана хана овощеводаша дика тоадир шоай лаьтта, эшаш йола минеральни а моттигера а удобренеш а ехкар.

ХьатIадаьннача гина дика гIулакх ду болхлоша. ХIара сменах 18—19 гектара тIа культиваци ю планах 9 гектара тIа мара е ца езача бригадерча дикагIа болча механизаторашa Дукузов Идриса, Ахмадов Махьмуда, иштта кхыбараша.

Планах 0,06 гектара тIа оасар де дезача 0,09—0,12 гектара тIа оасар ду Джапшаева Лейлас кулгалдеча кагирхой звенон членаша.

ХIанззе а гуш да пачхаьалкхен задани кхоачашъяь ца Iеш, из оаха шозза тIехкхоачашъергхилар. Шеко яц шоаш тIаийца лаккхера декхараш овощеводаша сийленца кхоачащдергхилар.

И. МЕЖЕННИКОВ.

Артела коллектива декхарех

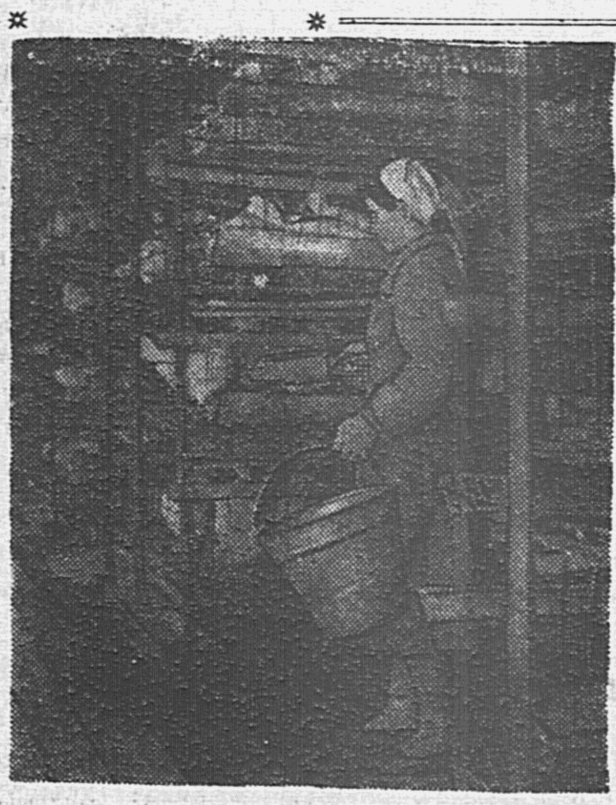
Дика къахьегама толамаш доах Наьсарен районерча Ахриев ГIапура цIерахча артела коллективо. Валови продукци арахецара дIадахача шерара план 106 процент кхоачашъяьй, планал совгIа 3.780 туман лоархIам болаш продукци а йоаккхаш, хIаьта укх шера дIабахача пхе бетта план а тIехкхоачашъяьй артело.

ССКП XXI съезда решенешка хьежа керда декхараш тIаийцад коллективо. ЦхьоалагIча декабре валови продукци арахецара план кхоачаш а яь планал совгIа 100.000 сома продукци яла а лаьрхIад артела коллективо.

Къаьстта белгалдир уж декхараш дукха ха йоаццаш хиннача артела коллектива отчетно-харжара собране. Иштта артела балхацара цхьадола кхоачамбоацараш а уж дIадахара наькъаш а белгалдир собране.

ХIанз чIоагIа дог айдаларца ССКП ЦК Пленума сийна социалистически яхье а яьнна къахьегаш я артела коллектив.

С. АБИЕВ.

Владивосток. Приморски крае хьалъеш латт йоккха Надеждински птицефабрика. ХIанзехьа а хьалъяьй нана котамаштеи дахкача жужакаштеи лаьрхIа йола цехаш а инкубатор а.

Укх шера пачхьалкхенна 3600 эзар фуъ дала, 150 эзар боабашки 200 эзар котами чуоттаяь йорстае декхар тIаийцад фабрикан коллективо. Геттара дика болх беш я котамашка хьежа Н. Л. Черных, 2 эзар котам лелаю цо.

Сурта тIа: Н. Л. Черных котамашта хIама тоссаш йоал.

Н. Назарова сурт.
ТАСС фотохроника.

Чарахьийи чкъаьрий лувцарийи цIей

Iалаьмате хоза я вай лоаман моттигаш. Тамашийна хоза да цигара Iалам, тайп-тайпарча оакхарех, гаьнех йизза латт уж моттигаш. КIезига-дукха а хозача хIаманца безам болаш, дега бола тоам бовзаш вола саг Iелургвац ший мохк ца бийзача, Iаламо цунна денна рузкъаш ца лорадича.

Къаьстта дега из тоам хулаш ба чарахьийи, чкъаьрий лувцараши, натуралисташи.

Вай республикерча чарахьийи чкъаьрий лувцарийи обществона юкъе 9 эзар гаргга саг ва. Царна юкъе бIаргаго йиш я къонало кIайваь профессор е завода мастер, къона колхоза чабан е студент. Шоай мехкарча Iаламца болча безамо вIашагIтехав уж массава а.

31 мае кхозлагIа вIашагIкхийтар уж Кирова цIерахча парке шоай тхьовра денз хIара шера дездеш хьадоагIаш дола цIей «Чарахьийи чкъаьрий лувцарийи ди» дезде аьнна. Iурре а денз хьалйизза йолаелар паркера аллеяши майдаши чарахьий обществоцарча членехи дукххача хьаьшех — Грознерча къахьегамхоехи.

ЧIоагIа сакъердам баьлар чарахьашта Семенченко Петра Павелеи Арсенте Аннаси хьокха оттадаьча дайнача оалхазарий мундаш. Цар цига нахага хьокха оттадаьдар Нохч-ГIалгIай республике хулаш мел долча оалхазарий тайпаш. Оалхазарий дукхалга а тайп-тайпара хиларга а диллача краеведчески музейца нийсъе йиш йолаш я Семенченко мареи сесагои хьокха оттаяь мундаш. Цига дар хьунагIара, хи тIа лела, аренца лела тайп-тайпара оалхазараш. Грознера къона натуралисташ каст-каста экскурсе хозахета ахац цига.

Наьха безам чIоагIа тIабахар хьокха оттадаьча, вай республике доахача бекхашта а чарахьийи чкъаьрий лувцарийи гIирсашта а. Цига хьокха оттадаь дар цогала, соалора, кхыча оакхарий бекхаш.

Са дайначул дуккха а тIехьагIа малагIчо тосс хьажа къовсабеннача нахах котваьлар из 36 метр гаьна тесса химзаводерча чкъаьрий лувцаш вола Берельман. Лодка тIа бекъа лелабе а песка леладе а харца котваьлар упражнени массанел а сихагIа (3 минути 10 секунди) йистеяьккха вола пенсионер Борисов.

Садайначул дуккха а тIехьагIа мара вIашагIкъастанзар шоай цIей долча вIашагIкхийтта чарахьаши чкъаьрий лувцараши. ВIаший дагабувлаш, чкъаьрий лувцаш а чарахье бахача шоай дийнна аьттонаш дувцаш а дIайихьар цар ха. Дукхачар йоахаш хозар МагIалбикерча Перепечаев яхача, говза бертий йоаеча вежарий цIераш. ДIадахача шера цар дийнад 26 аькхеи ер шу доладелча денз 12 аькхеи.

Новкъосташа даькъала вийцар дукха ха йоаццаш 6 берза кIорииг йийна вола Каргински участкера егерь А. Сладкови, укх шера кхоккха аькха дийна бола Первомайскера охотникаш Ханкиеви, Белебезьеви, Сунженски районера Маркини.

ТIеххьара шоаш йистебаьнначул тIехьагIа бертий йоаеча нахах лаьца оттадаьча кинога а оакхарий вахар дувцаш долча журналашка а хьежар охотникаш.

И. ГЛАГОЛЕВА.

Сурта тIа: оалхазарий мундаш экскурсанташка дIа хьокхаш боахка Семенченко Петра Павели Арсенте Аннеи.

В. Елизарова сурт.

КНИЖКА ДИ

Дезача дийнахь санна кийчъеннаяр Шелковской станица дахача кIирандийнахь. ДIатеха яр байракхаш а, плакаташ а. Iуйранна 11 сахьат даьлча книжка ди дезде гулбеннача бахархой митинг дIайолаелар.

Коммунистически уйла йолаш халкъ хьалкхедара а, къамашта юкъера доттагIал чIоагIдара а книжка мел боккха лоархIам болаш да дийцар митинге къамаьлаш даьча партен Шелковской райкома секретара В. И. Земсковс а, писателa М. Сулаевс а, ВЛКСМ Шелковской райкома секретара Новиковас а, книжкаш дохкача Лапинас а, иштта кхычар а.

Митинге гулбеннараштa эрсий а, нохчий а, гIалгIай а меттала шоай стихаш йийшар поэташа Дж. Яндиевс, Н. Новотельновс, Х. Эдиловс.

Митинг йистеяьннaчул тIехьагIа М. Сулаевс, Дж. Яндиевс, Н. Новотельновс, Х. Эдиловс шоай автографаш тIа а яздеш шоай книжкаш дехкар. Бахархой книжкашца бола боккха безам гучабаьккхар царна книжкаш дика эцаро.

ЧIоагIа сакъердаме а, политически оагIонгахьара лоархIаме гIулакх хинна а чакхдаьлар книжка ди. Бахархоша хайтар иштта дола вIашагIкхетар пайдана долга а, дIахо йодача хана каст-каста писателашца вIашагIкхетар шоашта дезаш хилар а.

Х. ВАЦИЕВ.

ИДРИС БАЗОРКИН.

АРТИСТА НИКЪ

КИНОПОВЕСТЬ

(ДIахододар. Долалучунга №№ 32, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44 хьажа).

ДВОРНИКАШ тротуараш тIа нув хьокхаш боахк. Городе доаллача сахьата тIа пхи минут мара ца эшаш пхи сахьат даьннад. ХIаьта йиълагIча этажа корах хIанз а арахуаш лампа сердал а я, корах уллача цхьарала тIехьашка холуш цIагIа лелача наьха IиндоргIаш а да... Эггара тIехьа а, цу цIагIара а лампа йов.

ЦIАГIА сийрдаьннай. Цхьаннахьа, пена тIехьашкара хозаш санна, хьахоз московски радио гIар. Ширманна тIехьашкара хьахозаш да Бориса яха «хар». Рояла тIа мотт улл. Исхале юврагI тIа а тессаь, цу тIа тхьайсаь улл Махьмуд.

Махьмуд соттаву. Цун дIаьха гIогIаш цкъарчоа Iочу а охкадале, тIаккха, роялага гIийла узам а эккхийташ, рояла лакашта IотIадувш.. Юха а тIапп аьле гIар-тата дуж цIагIара.

ЧАЙКОВСКЕ цIерахча зала сцена тIа сов баьде ца хилийтар духьа сегаь цхьа-ши лампилг йоаг. Махьмуди цунца халхар деш йола испански халхархо Марта Альберингa яхари балха барзкъаш а дувхаш ба. ХIанзза мара йисте ца яьннача репетицех кхоачаш метта а ца боагIаш, бувхьа а бувхьаш, шоайла юхь-духьал латт уж. Царна дIатIаьвода Николай Яковлевич, Махьмуд Москве Iохьийхаь вола культуран министерствера болхло.

— ТIаккха, миштад гIулакх? — йоах цо Махьмудага. Махьмуд хаттар деча хьисапе Мартана бIарахьеж.

— Укхал дикагIа сайца испански халхар деш саг сона-м нийсвеннавац Россе! — яхаш чIоагIа гIозъяьнна Махьмуда бIарахьеж Марта.

— Ма раьза ва-кх со цу деша! — йоах Николай Яковлевича, Мартий кулг лоац цо.

— Йоккхача сцена тIара вахар-м деза а деза биззаь боккха гIа а баьккха дIадоладе!

Махьмудеи Николай Яковлевичеи пхьарсаш шийна тIаьн кIал а дехка сцена дIатIехьашка йоал Марта.

СЦЕНА ТIА хьатIабовла кийчбенна латт Мартеи Махьмуди. Укх минута пордона тIехьашкара хьаара лелхаргба уж...

— Чакхъэкхха санна воагаш хила веза! Из хиллане а хиланза даргдоацар да! Тоам болча кхалсагаца хье волаш санна хила веза... БIаргаш из езаш хила деза... — йоах Мартас.

Махьмуда доккха-доккха са доах. Са дикъаьд цун. Бакъда, массаза а санна, еррига уйла ший де дезача гIулакха тIаяха ва из. Гой, хьахоз «Лебединое озеро» яхача балетацарча испански халхара Iалаьмате хоза йиш. Юха а шийх бIу а болаш дог ураотт Махьмуда. Сцена тIа хьатIавоалача хана хьалхле шийга хьа а ийце, бIубенна команда лу цо Мартийна:

— И-и-и... цаI! — тIаккха ужаш болалу...

Белаж тIа тIатеIIа Iаьржа барзкъа а дувхаш, лохехьа ме йоал цIера бесса—цIе такаш а ухаш, лакхехьара Iаьржал а увш сигал бесса сийна бос бола юпка а ювхаш я Марта.

Махьмуд кIор санна Iаьржа барзкъаш дувхаш, дошо бомбетка туллаш ва.

Эзараш бIаргаш да царга хьежаш, бIаьш турмалаш я тIахьувкхаш. ХIаьта цар шинне еррига сцена хьалъюз. Цар Iалаьмате дика деш дола халхар доладенна лоадама ха еце а, цар шоашта тIаэзаьй зале багIача наьха еррига уйла. Нах гIазакъ баха ба... Ший сесаг балерина Зейферт шийца а йолаш зале вагIа Игорь Александрович Моисеев.

— Малав из? Мичара ва из? — яхаш хетт цо сесагага. Сесага шортига цхьа хIама юхаоал. — Iа фу дийя, вай репетиционни зал хьа а лаьце, «Воинственни таджикски» яха са халхар оттаде цунца. Ерригсоюзни, смотра юкъе хила веза из!

— Кхувргдий вай?—шек ювл Зейферт.

— Цун-м кхувргда! — а аьле, эггара хьалхара тIоараш тох Моисеевс.

— Iалаьлай, ма дика дир-кх цар халхар! ЦIаьхха а! Альберинга, Махьмуд! Альберинга, Махьмуд!..— яхаш цхьатарра цIогIарч детт зале багIараша. Сацанза юхабехаш ба уж...

СЦЕНА тIехьашка Махьмуда ловцаш доахаш боахк новкъостий. ЦIаьхха сий деча хьисапе ноакъзара боал ужаш. Царна дIатIаболх Моисееви Николай Яковлевичи. Мартийга моаршал лу цар. Махьмуда кулг тоIIадаь бе а делла, Моисеевс йоах:

— Дика ваьлар

— Баркал хьона... — йоах цу дешах чIоагIа тоам хиннача Махьмуда.

— Се Россе хилар диддаьдар сона укхо! — яхаш тIоараш вIашкадетт Мартас.

— Кхоана цхьайтта сахьат доаллача хана со волча хьачуотталахь — йоах Махьмудага Николай Яковлевича. — Цхьан дикача гIулакха хьо юкъеоза безам болаш ва Моисеев.

ШИЙ КАБИНЕТЕ истола хьатIахайна вагIа Николай Яковлевич. Цунна духьал кIоаргача креслачу дIатIахайна Махьмуд вагIа.

— Долче, Ерригсоюзни фестивале Нохч-ГIалгIайчен сийле лораеш хила везаргва хьа, хIаьта Дерригдунен ялхлагIча фестивале — Союза сийле лораеш хила вийзача а мег... Репетицешта зал йолаш ма йий хьона. Балетмейстераштa хьо веза а веннав. Массадола гIулакх а лертIа да. МоллагIа ийшаь а, хIама эшаргхуле, эхь ца а хеташ хьаала деза, министерствос гIо дергда.

— Баркал хьона, Николай Яковлевич! ЧIоагIа бехктокхаме а, вIалла дагадоацаш тIадена а гIулакх да-кх ер... ЧIоагIа сатем байна ва-кх со...

— Бокъонца вола артист-м массаза а хул ишта сатем байна,—йоах Николай Яковлевича уйлах венна,— болх дукха беш а. ТIаийрзэе, шек ца воаллаш болх бе Iа!..

ЧАЙКОВСКЕ цIерахча концертни залера репетицеш еш йола зал. Берригa пен кизгаш долаш ба.

ЦIена хьа а хозаш къоро таташ дувл дойрага...

— Иштта... Из бIаргавайра хьона... верригa а цунгахьа... гIа тIехьашкахьа! Цхьаькха гIа а! Цхьаькха а! — яхаш хоз балетмейстера. Кизга чу бIаргагуш да Махьмуда гIов. ТIехкарашка кхаччалца верзан а волаш, IотIахийца шера хачи а ювхаш ва из. Таджикски халхара репетици еш боахк. Дойра тата сецар. Зейферта дIатIавода Махьмуд.

— ТIехдаьхе ловзараш ма делахь! — хьалхадоах цунна Зейферта. — Драма а доацаш, хореографи я хьона ер. Цу тIа а хьона образ дика а кораяьй...:

Хьачуйоал балетмейстер Грикурова, ахкарца шаьрра юхахьекхаь кера корта а болаш, ханна нийсъенна кхалсаг. Шиннега а юкъара моаршал лу цо.

— Махьмуд, хьо телефона тIа вех, — йоах цо.

Халат тIа а кхелла Махьмуд хьийдда дIавода. Зейферти Грикуроваи цхьаь бус.

— Тахан ма дукха гайнад шо — йоах Грикуровас.

— Ишта мара кхы цунца вIаштIехьа-м далац. Шедар чIоагIа сиха хьаэцаши де аьнна Iа цунна тIадиллаьчох цIаккха кхоачам ца беши ва из! — аьле жоп лу Зейфертас.

— Бакъда... Халхара Паганини ва из! Цун дегI илли доахаш да. ДегI соцадаь ха яккха йиш йолаш вац из! — аьле Зейферта аьннар бакъду Грикуровас

МАХЬМУД телефонаца къамаьл деш воал:

— Бакъда из-м, концерташ-м эшар. — Гонахьа гIолла дIа-юха а хьеже кхы а шортигагIа лув из. — ХIаа, ахчан гIулакх вIаштIехьа дац са.. Дале а, хIаьта а фуннагI даь а цхьа хIама дергда аз. Сога йиш яц, кхетий хьо, цу гIулкха репетици юкъагIа йита бокъо яц са! Массаза а Москве хила а, Зейферти Грикуроваи санна болча мастерашкара дага ма деххе а гIо-новкъостал эца а вIаштIехьа дарг мичад са. А, а. Баркал хьона..:

...— «ДОШО ДАЬЛА» яхача халхарцара эггара халагIдар — хайна вагIачара гIоттилга да. Инди мехка халхархоша цаIи ахи минут йоаккх гIотташ, — йоах Грикуровас.

Хьаь тIара хьоцар дIа а доахаш, саметта дайтар духьа балетни зале гIолла дIа-юха ух Махьмуд.

— Бокъонца наха концерт оттадаьча хана хайна вагIачара хьалгIотташ из цаIи ахи минут паргIатта яккхара, аз хIанз репетицешка шиъи ахи минут яккха еза! — чIоагIа тийшаь а волаш жоп лу цунна Махьмуда.

...«Дошо даьлан» кеп оттаяь хайна вагIа из... Цхьатарра юкъе юкъ йолийташ, тIоараш вIашта а детташ цхьан боарамах дагардеш хоз Грикуровас:

...— Дезткъеи пхийтта, дезткъеи ялхайтта, дезткъеи вурийтта. — Арахьа са а дайна лампаш сог, зала чу а иштта лампаш сог. Грикуровай сахьата секундаш хьувкха гебагIа удаш ба. ТIа-тIа лакх а луш, гIотташ латт Махьмуда дегI, цхьабакъда, цун ворош хIанз а кхоачаш нийсъенна яьннаяц. — ...БIаь байтта, бIаь ткъеста, бIаь ткъо! — аьле дагардаь йистейоал Грикурова. Когаш тIа бокъонца хьалнийс а венна, гIозваьнна вела а къежаш латт Махьмуд. — КIант ва хьо, кIант! — Хьа лоIам а дегIа маьженаш а болат ше санна чIоагIа да! — аьле цIогIа экхк Грикуровайга.—Тоъаргда! Со кIаьдъеннай!

ТЕАТРА хьалхашка хьалтеха доаллача цIеча кIада тIа лотаделча санна сийрдадаьнна йоазув да: «Моаршал да Ерригсоюзни советски кагийча наьха фестивале баьхкарашка!» Театра юхе дукха нах ба.

Баьдъерзаяьча зале сатийна яц. Зала юккъе стол латт. Стола хьатIахайша жюре членаш багIа. Сцена тIара цхьан йоIо кхайкаду:

— Номер ткъаь цаI! — Жюре членаша шоашкарча программаш тIара хьалох ткъаь цхьоалагIа номер: — Нохч-ГIалгIай Республика. Ишхоев. Испански «Булерияс».

Махьмуд сцена тIехьашка ва. Ашарга ла а дувгIаш, сцена тIа воал из. Къаьна барзкъаш а дувхаш бола фестивале баьхка цун новкъостий чIоагIа дегаш гIоз а даьнна из зувш ба.

Жюре Ишхоев тайпан цIера нийса хьалхагIа цхьан кулго а, тIаккха кхы цхьаькхане а «25» яха балл оттаю. Гой, къаденнача цхьан кулго а оттаю «25», тIаккха тIагIолла къоалам хьекхаь из дIа а доадийя, «50» оттаю, сов чIоагIа къоалам тоIабарах къоалам каг а луш, айдара хьарак оттаду цу къаьнача кулго...

Халхар даь даьлар. Зало тIоараш детт. Жюре багIараша шоашта хетхетараш дувц..

— Цо-м эхь тIакхоачийтаргдац Ерригсоюзни фестивале! — йоах корта чIорма бала а болабенна, бIарг-саьнаш а доахкаш волча ха-ди дахача цхьан къонахчо.

— Бакъда, башха дика а товш а халхар ду цо! — йоах цунна лоаллаха ягIача кхалсаго. — ДIахьожаргва-кх хьо, гаьнна юстара ядача моттигашкара бараш миштаб!

— Ше из аьнна яьлча, ший наькха тIа гIолла бIарг локх цо.

Сцена тIехьашка гIолла дIавода Махьмуд. Конкурсе дакъа лоацаш хиннача наха чIоагIа ловцаш доах цунна. ХIаьта тIаккха сцена тIа яла кийчлуш яр молдавски ансамбль...

МАХЬМУД ший доттагIашца вахаш долча готтача цIалга чу чIоагIа сакъердам ба. Пелашка чопаш а беш урагIа ух шампански чхьагIар. Истола гонахьа багIа Бориси, Чижики, кхы а ханна къона ши саги, Махьмуди.

— Новкъостий! — йоах Махьмуда, гIараш ювша а еш. — Се халхар даь а ваьнна, Чайковске цIерахча зрительни зале Iохайна вагIача хана сона фу дагадехадар хой шоана?

— Крыме дача хулъялара са, аьнна, дагадехадар! — яхаш цIогIа детт юхасоцаве хала волча фусамдас.

— Мичара, сцене латта рояль ма бIаьха а ба, ма дика Iо а вужалургвар цу тIа, аьнна, дагадехар сона! Кагирхой бел.

— Махьмуд! — яхаш юха а цIогIа детт Бориса, — хIанз Iа тхона укх тIа, — рояла ногIар тIа кулг тох цо, — «толама концерт» дала деза!

— Бакъда, бакъда!—аьле цо аьннар хьаллоац массане а, хIаьта Чижик рояль лакха Iохов.

— ШайтIаш яI-кх, шайтIаш! — йоах Махьмуда беззаме, кIаьд а ваь са гIойле йохае гIерт-кх шо!

Чижик пандар лакха волавелар. ТIаккха рояла тIа хьалтIа а ийкххаь «яла йоаллача гIур-гIажа» кеп оттаеш халхар а дийя «зрителий» кулгашта духхьала IотIавож Махьмуд...

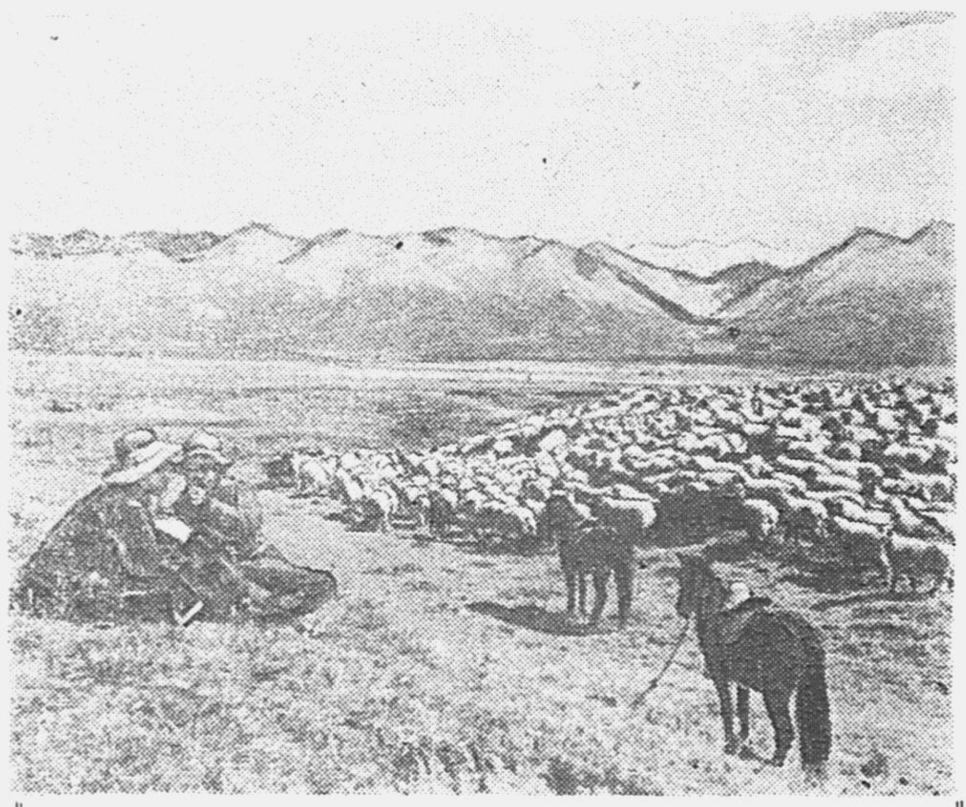
НаIарах тата ду. НаIарга вена почтальон ва. Бориса цунгара телеграмма хьаэц.

— Шолжа-ГIали тIара я! — аьле кхайка а дийя, еша отт из: «Республикерча халкъо а правительствос а чIоагIа къоабал бувц Iа баьккха толам. Вай Даьхен сийна Дерригдунен фестивале кхы а керда толамаш Iа дахар ловш да тхо!»

— «Вай Даьхен сийна»... — оал чIоагIа дог гIоздаьннача Махьмуда. Цо алхха хIанз мара кхетаданзар шийна тIалатта гIулакх мел чIоагIа бехктокхаме гIулакх да.

(ДIахододар хургда).

Доазол дехьара

КИТАЙСКИ ХАЛКЪА РЕСПУБЛИКА. Мехка цхьацца йолча районашка чIоагIа дегIабенаб хьайбай боахам. Шерагара-шерага дебаш доагIа хьайбаш.

СУРТА ТIА: Хайбей-Тибетски автономни округерча (провинци Цинхай) Суцзитань яхача халкъа коммуна членаш даьгIенашка.

Чао Вэя сурт. Синьхуа агентство.

ГДР-еи ФРГ-еи хIама лелалуча наха дIадехараш

ГЕРМАНЕН ЧУРЧА ТОРГОВЛЕНА НОВКЪОСТАЛ ДЕЧА КОМИТЕТО ЖЕНЕВСКИ СОВЕЩАНЕ ДАКЪА ЛОАЦАЧА МЕХКИЙ ДЕЛЕГАЦЕШКА ЯХЬИЙТА ПОСЛАНИ

ЖЕНЕВА, 1 июне. **(ТАСС спец. корр.).** Тахан Германен чурча торговлена новкъостал деча Комитета викалаш профессор Фрейнди Э. Вегерти (ГДР), хIаьта иштта г-н Каци (ФГР). г-н Мюллери (Малхбузен Берлин) хилар Женевски совещанерча СССР-а делегаци йолча. Уж тIайийцар СССР-а ГДР-ерча посола М. Г. Первухинеи СССР-а делегацен советника О. П. Селяниновси. Комитета викалаша Женевски совещане дакъа лоацача мехкий делегацешка яздаь письмо дIаделар. Цу письмо тIа белгалбоаккх Женевски совещане оттадаьча цоккхача тIулакхаштеи Германе чурча торговлена новкъостал деча Комитето шийна хьалхашка оттадаьча декхараштеи юкъера айхха бола бувзам. Послане тIа я комитето оттаяь, Женевски совещани царга хьажар цо дехаш йола предложенеш.

Германен шинна а даькъа тIарча хIама лелалуча наьха хьашташ теркал а деш, Комитето динза царгдоацаш лерхI Германеца гоа а ца еш машара договораш йолаяр. Цунах Германи экономически вIашагIтохара кертера гIулакх хургдар, дунен халкъашта юкъе латтача гIулакхий кхохкам лоархIам боллаш меллургбар, тайп-тайпарча системашта юкъера гIулакхаш вIаши дикагIа кхетадергдар. Комитето бакъахьа хургдолаш лерхI, машара договора юкъе Малхбузен Берлина статусах дола дош а юкъедоаладар. Цо иштта пайдане лерхI, эттача хьалата а хьежа, шинна а оагIонна мегаргйола решени яр а.

Дунен халкъашта юкъера гIулакхаш тоадар духьа, дунен торговлена йизза паргIато луш цолча дешах а барт бича бакъахьа хет комитета. Германен шинна а паччахьалкхен чура базархой дог доахаш ба, йоах послане тIа, машара договор оттаяро торговли дегIайоалаяра керда перспективаш хьаелларгхиларах. Торговли дегIайоалаяра оттаяь хIанз йола духьаленаши доазонаши Германен шинна а паччахьалкхен къаман хьашташта духьал а ца, уж дIададаханза а даргдац.

Юххера а комитет тешаш я, Малхбоаленеи Малхбузенеи юкъера торгови гIулакхаш а Германе чура товарообмен а вIаштIехьа яккхаро дунен халкъашта юкъера дешаш сихагIа къоастадара а, хIаьта иштта Германен ши цакъа вIашкаозара а лоархIам боллаш новкъостал дергхиларах.

Германен чурча торговлена новкъостал деча комитето хIанзехьа а Женевски совещане цакъа лоацача мехкий дуккхача делегацешка ший послани дIакхачийтай. Эздий доаццача тайпара, духхьал французски делегацес мара тIа ца эцаш йитаяц комитета делегаци.

Женеверча ГДР-а делегацена духьалара провокационни кампани

ЖЕНЕВА, 1 июне. **(ТАСС спец. корр.).** Женевски совещанерча ГДР-а делегацена духьал аьла-дитт дувца кампани лелаю швейцарски печата цхьайолча органаша. Совещане дакъа лоаца Германски Демократически Республикан викалаш совещани лерттIа чакхйоалилга дохаде а цо бефа балха юкъе сатем боабеши кхохкам оттабеши цола хIама де а гIерт яха тайп-тайпара дола шоаш дага лувца йоахараш дIадоаржадеш да уж газеташ. «Журналь де Женев» яхача газето цу делегацех Женеве ца хилча бакъахьа вола хьаьша ва яхаш яздаьд. Газета статьян кепте а яздаьд: «Ца хилча бакъахьа бараш!», аьнна. Цун авторашта дезац кхыча пачхьалкхений делегацеша санна кхыча мехкашцарча гIулакхий министрий совещане ГДР-а делегацес дакъа лоацаш хилар. Царна новкъа хет ГДР-а кхыча мехкашцарча гIулакхий министра автомашина тIа ягIа республикан байракх бIарга яйча.

Хаттар доагIа сенца кхетае езаш я цу тийшача балха айяь гIар, мала ва из айяьр, сендухьа айяь я из?, аьнна. Цу хаттара дала жоп корадоагIаргда, нагахьа санна из айеннача денга хьежача. Из айяь хиннай, Женеверча прессан ЩагIа ГДР делегаце яьча пресс-конференце, делегацен члена ГДР оборонан министра заместитель а волча К. Гофман яхача инарала. «ГДР-а милитаризаци еш латт» яхаш ФРГ делегаце даь къамаьлаш шоаш мадарра харц долга дIахойташ къамаьл даьча хана. Боннски пропагандистски кухне шоашкара хьадагалаьца дийцар овлан тIара харцдолга дIахьекхар К. Гофмана пресс-конференце. Цо даьча къамаьлах цхьа дош харцде могаш саг хиннавац хIанзалца ФРГ-ен гIозарашта юкъе. ФРГ делегаце ше дергдар малагIа ца а ца ховш, ГДР делегацен сий доаде а совещанерча цун гIулакхашта новкъарле е а безам болаш, ГДР делегацена духьала моастагIалца из тийшача балха кампани вIашагIъелла й. Малхбузен Германски делегаце цу кампанена юкъейихьай ГДР делегацен хьакъехьа харц хабараш доаржадара а совещане балха хьакъехьа наха харц хоамаш телара а Женеве ягIаш йола ший Iалаьмате йоккха аппарат.

ТIеххьарча деношка Женеве ГДР делегацена духьала арадувлача аьлдиташа хьахьокх «Шийлача тIемагахьа» бараша леладу эсала гIулакхаш.

Школашка экзаменаш йолаенна

Iуйранна 9 сахьат даьннад. № 2 йолча школан актови зале директора Мария Петровна Пугачевас хьаел экзаменационни сочиненей темаш чуйола пакет. Дешархоша уйла тIаяхийта ладувгI. МоллагIча дийнахьа санна бац уж тахан. Царел кIезигагIа эргаьннаяц 30 шера берашта хьехаш йола литературан преподаватель Розалия Львовна Дортман а. Экзаменаш-м цун къахьегама мах беш дола гIулакх ма дий.

Сочиненеш е езараш ер тайпа темаш я: Николай Островске язъьйча «Миштта чIоагIлора болат» яхача романах «Комсомол—Коммунистически партен тешамера гIонча я». «Даьйи бераши» яхача И. С. Тургенева романах «XIX бIаь шерарча 60-ча шерашка лаьтта идейни къовсам хьахьокхар», М. А. Шолохова «Аьха бай» яхача романах «Гремячий лог» яхача казакий отарашка кердача социалистически вахара юхьигаш гучаялар».

ДукхагIчар хоржаргья хьалхара тема. «Миштта чIоагIлора болат» вай кагирхошта дукха дезаш книжка да. Дукха кагирхой хьалкхийнаб цунгара хьоккхам эцаш. Сийлахь-боккха Даьхен тIом хиннача шерашка салтечун тIорме чу, баьх долча лаьташка ехкача совхозий кхай тIарча библиотекашка — дуккханахьа кхаьчад из книжка.

КIезига теркам тIабодаш яц вож темаш а. Кагирхошта дукха беза И. С. Тургенев а М. А. Шолохов а.

Темаш хьакхайкаьчул тIехьагIа 15 минут яьлча, йоазув деш дешархоша хьеккхача перой цIувзар хьахозар. ТIагIертта къахьегаш боахк уж. Ялх сахьат ха я царна.

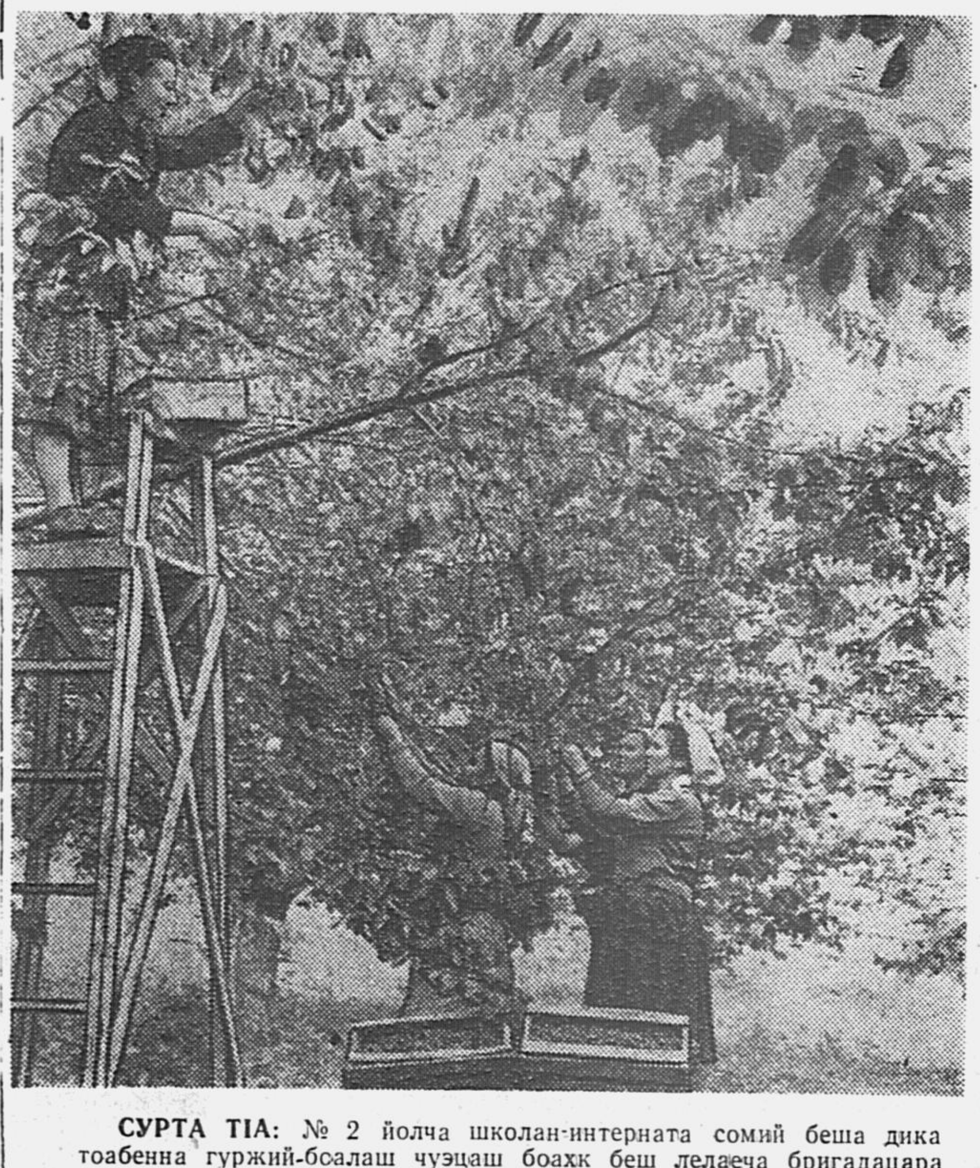
Н. Островске романах йола «Комсомол — Коммунистически партен тешамера гIонча я» яха тема хержай шийна № 1 йолча школан дешархочо Сосинович Ирас. Ирийна литература дукха деза. Педсовето педагогически института историко-филологически факультете деша гIолга могадаьд цунна. Цу темах экзаменационни сочинени язъю цу школерча дешархочо Газдиев Вячеслава а. ХIаьта цун новкъоста Леонтьев Владимира кхоалагIа йола тема хержай.

Экзаменаш дIалуш ба болхлой-кагирхой, школера дешархой а. Массехк шу да уж производстве болх а беш, дешаш бола. № 1 йолча болхлой-кагирхой школан 143 дешархо сочинени язъеш ва. Царна юкъе ва МВД управленен старшина Чернов Николай, локомотивни депон машиниста помощник Малин Борис, швейни фабрикан болхло Черкасова Лира, крекинг-завода оператора помощник Шишкин Анатолий, производственни задани 360—370 процент кхоачашъеш вола «Красный молот» завода сварщик Дзюменко Александр, кхыбараш а.

Йиллача ханал хьалхагIа алгебрах йола экзамен дIаенна баьлар цу школе ворхIлагIча классе дешаш бола «Красный молот» завода болхлой Берсинтови Саенкои. Шоай балха план 170—200 процент кхоачаш а еш, дика деша а кхув цар.

Экзаменаш йистеяьлча, дешархой заводашкеи фабрикашкеи балха а, вузашкеи техникумашкеи деша а гIоргба.

Ю. ДЕНЕЖКИН.

СУРТА ТIА: № 2 йолча школан-интерната сомий беша дика тоабенна гуржий-боалаш чуэцаш боахк беш лелаеча бригадацара болхлой Воробьева Мария (хьалхашкахьа), Цацулина Екатерина (тIехьашкарча шийннех аьрдехьара яр), Забелина Мария (аьттехьа), Моар Екатерина (лоаме тIара яр).

И. Плиева сурт.

Художникийи скульпторийи произведеней выставка

Укх деношка Нохч-ГIалгIай халкъа творчествон ЩагIа Грознерча художникийи скульпторийи произведеней выставка хьайийлай. Цига хьахьокх скульпторий Астаповеи Твердохлебовеи художникий Мордовинеи Клюкинеи произведенеш.

Дика да Астаповс бронзах даь писатела С. Арсановеи, гипсах даь ший йиIийи портреташ. Скульптора Твердохлебовс дика хьахьекхад Гудермесерча старши машиниста Лободайи, каменщика - комсомольца Хамидовеи сибаташ.

ЧIоагIа бIарахьажа дог доагIаш да художника Мордовина дехка сурташ: «Нохчийчен наькъаш», «Шолжа тIа», «Ахка», «Лоамашка бIаьсти яьннай», иштта кхыдараш. Иштта дика да цо дехка портреташ а. «Султан — строитель» яха портрет чIоагIа къоабалду выставке хьожараша. Массане бакъду из строитель хилар а, Султан хилар а. Къаьстта дика да «Школе» яха сурт. Дика хьахьекхад художника ший йиIиг деша йодаш хиларах наьна гIадъяхар.

Дика да художника Клюкина дехка портреташ, цхьабакъда, из ала йиш яц «Шолжа тIа», «Iам». «Сирень», иштта кхыча Iалам хьахьокхача суртех.

Халкъа творчествон ЩЕн кхоачамбоацар да выставке баьхкарашта шоашта хетар язде книжка ца хилар.

А. БОКОВ.

Сталинградски музыкальни комеде театр Грозне

Селхан, 2 июне Лермонтова цIерахча эрсий драма театре «БIаьстан вальс» яха спектакль а оттаяь ший гастролеш дIайолайир Сталинградски музыкальни комеде театро.

Зал йизза хиннача наха чIоагIа раьза болаш тIайийцар турпал города викалаш. Спектакль хьоккхача хана зрителаша каст-каста дийттача тIоараша хьагойтар спектакле лайзаьча артисташта уж раьза хилар.

Сталинградера баьхкача хьашашка моаршал хаьттар грозненски партийнии советскии организацей цIерах горкома секретаро Симарзина, республикерча культуран болхлойи культуран министерствани цIерах— министра заместитела Газдиевс, Грозненски нефтяникий цIерах — Красовскес, Лермонтова цIерахча эрсий драман театра коллектива цIерах — Латвийски ССР заслуженни артисто Гладких, Нохч-ГIалгIай драматически театра коллектива цIерах — Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни артистка Алиевас.

Иштта хоза чакхъьялар театра хьалхара спектакль.

Ишта дой наха гIулакх?

Цхьа бутт совгIа хьалха Советски Эскаре гIулакх деш волча воIагара письмои посылкеи денад, аьнна кхаъ баьккхар МагIалбика районерча Советске яхача юртарча Кортоева Саьлмарзий Мовлега. Цхьабакъда, из кхаъ баьккхар е почтальон а вацар, е цу юртарча почтан заведующи вола Хамчиев Махьмад а вацар. Шоай гIулакха почте бахача наха дера из хабар. «Хьакимо» иштта мара юрта баха нах теркал ца бар, царна гIулакх дар цо ший декхар ца лерхIар бахьан долаш почте хьакхаьча иттех ди даьлча мара шийга письмои посылкеи денадий ханзар Мовлена.

Из юххьанца хиннадац. Юртарча наха дика ховш да почте хьалкхаьча письмош моллагIча саго аларах гуча ца даьлча Хамчиевс дIа ца луш ухкилга.

Цхьаькха а «тIулакх» дир Хамчиевс Кортоева Мовлена. ВоI армера цIавоагIа аьнна телеграмма ера наьнага. ЧIоагIа гIадъяха, хIанз хIанз из кхачарга хьежаш дикка ха яьккхар Мовле. ТIехьагIа гучадаьлар воI цIа а ца воагIаш Грозне гIолла тIех а ваьнна Баку водаш хиннилга. Хамчиевс шийга телефонаца хьаенна телеграмма харцахьа дIаязъяр бахьан долаш Грозне воIа духьал ца йодаш йисар нана.

Iуйранна 9 сахьат даллалца хьаеллац почта, хIаьта дIа 5 сахьат даьлча къовл. Ханал хьалха дIа хIана къайлай аьлча, Iуйранна 8 сахьат даьлча хьаел аз, оал заведующе. Цхьабакъда, 8 сахьат даьлча цун ниI хьайийла сага яйнаяц.

Иштта шийна ловчча бесса болх беш хьавоагIаш ва почтанна «тIавилла» Хамчиев Османа Махьмад. Хатта дог доагIа цунга: иштта дой наха гIулакх? — аьнна. Нагахь санна иштта мара кхы гIулакх ца дойя цу «хьакимо» почта йитача юртарча наха чIоагIа дикахетар хургда.

Н. НЕТЕРПИЛИНА.

Шоаш мадарра бакъдараш

МЕТТА УЛЛ КЪОНАХА. Шовзткъа шу да цун. Цун ткъо шу хьалха букъ лозабаьб. Шийна дарба дайта ахча тоъанзар цунца. Лозаваь ткъаь шера метта уллаш, кхыдола лазараш а кхийттад цох. Тхона из вайнача хана, кхоъ ах шу хьалха денз лор бIарга вайнавацар цунна. Йоккха а зIамига а кхойтта чов я цун дегIа тIа. Шинна жамара чу а ахкарга чу а кхерий хиннад цунна. Иштта лазар хилча, дарба де сенна гIерт цунна? — аьнна хетаргдеци шоана. Цо аргда шуга: «дарба де мегаргда». Цун ваха безам ба.

Дукха ха йоаццаш Нью-Йорке арадаьннача, журналиста Ричард Картера яздаьча, «Медицинера бизнес» яхача книжка тIа язду, уж тайпа хIамаш Американ ВIашагIкхийттача Штаташка кIезига дац. Дарба дайта рузкъан кхоачам болаш къахьега нах геттара кIезига ба цига. Цунах мукIарло ду кхыметтел США-н президента Д. Эйзенхауэра а. Январь бетта контресса ше яхьийтача послане тIа унахцIено лораяра дешай хьакъехьа цо яздора: «Вай американцех дуккха бараш эшача лорий гIулакхах боагIа мах бала низ болаш бац», яхаш.

ТIом хинначул тIехьагIа лораша деча дарбах луш бола мах тIа-тIа а хадданза лакхлу США. Официальни деча хоамех, 1947 шера денз 1957 шерага кхаччалца йолча хана лораша деча дарбах луш бола мах 31,4 процентни молхай мах 25 проценти лакхбеннаб.

Къаьстта беза мах боаккх США-н больницашка дарба дайтарг. «Юнайтед Стейтс ньюс энд Уорлд рипорт» яхача американски журнала яхачох укх тIеххьарча итт шера из мах кхозза-диазза лакхбеннаб. Эзараш бола американцаш бIарччача шерашка цIагIа метта ухк дарба дайта ахча ца хиларах. Цу хьакъехьа дика дувц Р. Картера ший книжка тIа язваьча, цамогаш волча шахтера ший письмо тIа:

«Сай пхийтта шу даьлча кIора боаккхача шахташка болх бе волавелар со: 1933 шера 18 мае са новкъост а вувш, шахтан тхов чукхеташ букъ лозабир са. Шаккхе ког лелалургбоацаш айпбаьлар са. ХIара денна Iазап озаш ва со... Штата страховой чотах цхьан хана дарба де больнице дIайийца хилар со. Цул тIехьагIа, лазар лаьгI а далалехьа, страховой пособеш хьахецача комиссара больнице хоам бир, сона дарба де хьахийца ахча кхоача а деннад, дIахо йодача хана сона больнице дергдолча дарбах доагIар кхы цу организацес дIа а хецаргдац, аьнна. Цу хана ценз цIагIа ва со, верзанза а волаш. лорий дарба а эшаш. Цхьабакъда страховой пособена лаьрхIа 16 доллар лу сона кIиранна. Дезал кхаба ма бези са. Из ахча тоъац сона дезал кхаба а дарба дайта а».

Американски дуккха лораш хIама яккхара тIакхувш ба. Доллараш дуккхагIа даха гIертаро дуккха нах айпбоах. Из гIулакх эггара чIоагIа тIа гуш да ца эшаш йола операцеш еш хиларца. США-н кертерча хирурга заместитель хиннача, медицинера коррупци тохкаш болх баьча доктора Трейнера хоам бир, аппендицит дIадоаккхаш яьча 54 операцех 25 мара янза яргйоацаш яь операци яцар, яхаш. «ДукхагIа йола е ца езаш ю операцеш кхалнаха ю. Цу гIулакхо цар дегIа унахцIено толхаю. Американски медицински ассоциацен официальни йолча органа «Джорнел» яхача журнало хоам бир, кхалнаьха цIа дIайоаккхаш яьча 6248 операцех. кIезигагIа яле а, кхоалагIа дакъа ца эшаш яь я», яхаш. 20—29 шу ха йолча уж операцеш яьча кхалнахах дуккха бараш вIалла цамогаш а боацаш яь ба. Цхьацца болча наьха шоай доалахьа йолча больницашка кхалнаьха цIа дIаяккхара процент 66-нега кхоачаш лаьхденнад.

«Медицинера бизнес» яхача книжка автора къаьгга хьахьокх американски лораш хIама яккхара тIакхувш хиларо зуламашта тIавугилга. США-е кIезига моттигаш яц 11—12 шу даьнна йиIигашта кхалнаьха лазарашта ца йоагIа операцеш еш. «ХIана ю уж?» аьнна хаьттар автора медицински балха хьалхле лелаеча цхьан сагага. Вела а венна аьлар цо: «250 доллар ма дий из. Цудухьа ю-кха».

США-ра медицински болхлой хIама яккхара тIагIерташ хиларах унахошта ду гIулакх тесса леладайт лорашка. Американски медицински ассоциацен хьалхле лелаеча болхлочо аьлар, ассоциацен, хIара ворхIлагIа вола лор — член унахошта во гIулакх дарах бехке ваь ва. Уж тайпа моттигаш эггара дукхагIа хилар штате Калифорне.

ЧIоагIа халача хьал тIа я дуккха йола американски больницаш. «Нью-Йорк пост» яхача газето укх шера марти апрельи бетташка ший корреспонденткас Гейл Грин яхачо язъяь статьяш кепа техар. Цо цар тIа ювцар города Нью-Йорка кара йола Фордемски больница.

«Вай больницаш кризиса хьал тIа я... Дарба деш бола лораш а ахча а тоъац», яхаш яздора Г. Грина. Американски больницашкара хьал бокъонца довза, царех цхьан больнице (Фердемски) санитарка йолаш балха яхар из.

— Фердемски больнице шин бетта болх беш яьккха ха Iалаьмате хала ха яр сона. Фердемски больница — Iалаьмате унзара моттиг я. Больнице сона дейра тамашийна сабаре, йист хилар доацаш дIаьнначунга ладувтIаш дола бераш. Цар йоагача юхьа тIа язбаь бар царна баь тийша болх. Сона цига байра хIара денна цIех дизаьча метташ тIа тувсача кисеш тIа бада бераш цаь кхалнах, саго деш новкъостал доацаш бIарччача Iурра цIенонна кIалъоттаьча хIаман тIа улла бIарлаш дайна кхалсаг, гIулакх ца деш, биц а бенна бада унахой, чехкка Iомаяь хьачукхайсача сиделкаша халахетар ду унахой. Больнице цкъаза шиъ-кхоъ тайпа молхаш тоъац, цIена барзкъа дац, клейки пластырь яц,— яхаш, язду Г. Грина.

Из больница дIахо ювцаш, Фердемски больницах Г. Грина язду:

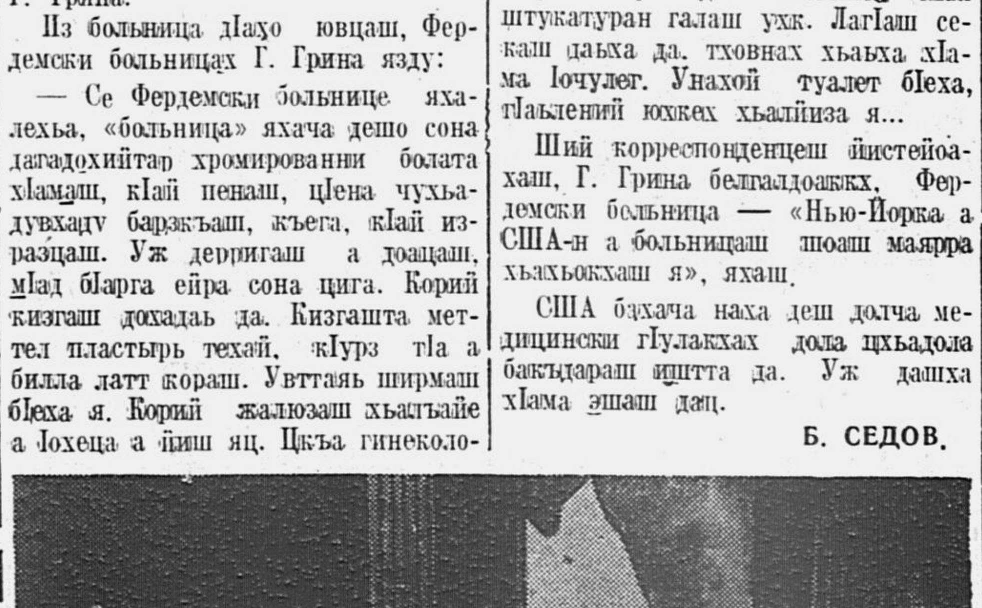
— Се Фердемски больнице яхалехьа, «больница» яхача дешо сона дагадохийтар хромированни болата хIамаш, кIай пенаш, цIена чухьадувхаду барзкъаш, къега, кIай изразцаш. Уж дерригаш а доацаш, мIад бIарга ейра сона цига. Корий кизгаш дохадаь да. Кизгашта меттел пластырь техай, кIурз тIа а билла латт кораш. Увттаяь ширмаш бIеха я. Корий жалюзаш хьагIайе а Iохеца а йиш яц. Цкъа гинекологически отделене шкафа тIара боккха тIоа мIал дIаяьккхар аз. № 4 йолча палате долла хIама, телевизор а тIехьа. дом тIабилла да. Хетаргахьа дукха ха я царна хIама ца хьокха.

Пенаш Iургаш а даьнна, турбаш бIарга а гуш да. Маьнгешта кIал штукатуран галаш укх. ЛагIаш секаш цаьха да. тховнах хьаьха хIама Iочулег. Унахой туалет бIеха, тIаьлений юхкех хьалйиза я...

Ший корреспонденцеш йистейоахаш, Г. Грина белгалдоаккх, Фердемски больница — «Нью-Йорка а США-н а больницаш шоаш маярра хьахьокхаш я», яхаш.

США бахача наха деш долча медицински гIулакхах дола цхьадола бакъдараш иштта да. Уж дашха хIама эшаш дац.

Б. СЕДОВ.

АМЕРИКАН ВIАШАГIКХИЙТТА ШТАТАШ. Бе болх ца хилар— американски болхлошта даиман качбоалла бала ба. Бе болх боацаш а бисаь, цудухьа чубаха тхов-кIийле а даа хIама а доацаш нах беттalу йоккхийча городий улицашка.

СУРТА ТIА: Чикаго яхача города улица тIа цхьан саррахьа.

Венгерски телеграфни агентствон сурт.

Радиопередачай программа

4-ча июне: 7.20 — «Фо цIендергда» беседа (эрсий м.); 8.20 — Керда хоамаш (нохчий м.); 8.35 — «Сердало» газета обзор; 8.50 — информацеш; 9.00 — «Вай лоалахой ашараш»; 17.00 — «Культуран университет» передача (эрсий м.); 17.20 — «Колхозе ахкан ди» передача (гIалгIай м.); 17.35 — концерт; 18.00 — «Хьакхар а ардар а къаьст-къаьстта долаш» передача; 18.20 — Керда хоамаш (эрсий м.); 18.40 — «Телеуправленех» передача (нохчий м.); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийи гIалгIайи м.).

5-ча июне: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 8.20 — «Ленинан некъ» газета обзор; 8.35 — «ХьажкIашта миштa гIулакх де деза» беседа (гIалгIай м.); 8.50—информацеши хоамаши; 9.00 — ашараш 17.00 — «Ер да къахьегамхошта» передача (эрсий м.); 17.20 — «ССКП ЦК июньски Пленумах беседаш ю» передача (гIалгIай м.); 17.35 — концерт; 18.00 — «Пионераштеи школьникаштеи» передача, 18.20 — Керда хоамаш (эрсий м.); 18.40 — «ТIехьа-Мартан районе клубашка болх миштa лелабу» передача (нохчий м.); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийи гIалгIайи м.).

6-ча июне: 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 8.20 — «Ахкан каникулий план» передача (нохчий м.); 8.35 — «Шурий дaараш дукхагIа хилийтара» передача (гIалгIай м.); 8.50 — информацеш; 9.00 — концерт; 17.00 — «Цхьан цифрах дола дувцар» (эрсий м.); 17.20— Литературан передача (гIалгIай м.); 17.35 — концерт; 18.00 — Керда хоамаш (эрсий м.); 18.15 — Художественни самодеятельность; 18.40 — «Боарзбосера шейхаш» дувцар (нохчий м.); 19.30 — Керда хоамаш (нохчийи гIалгIайи м.).

Редактор **М. К. ЛЬЯНОВ.**

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре

Йоккха зал — **«Наьха бераш».**
Долалу 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.
ЗIамига зал № 1 — **«Наьха бераш».**
Долалу — 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.
ЗIамига зал № 2 — **«Наьха бераш».**
Долалу 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.
ЗIамига зал № 3 — **«Наьха бераш».**
Долалу 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15.
«Iни сердали»
Долалу 7.15, 9.15.

Родина яхача кинотеатре

Iан зал — **«Наьха бераш».**
Долалу 9, 10.45, 12.30, 2.15, 4, 5.45, 7.30, 9.15.
Ахкан зал — **«Наьха бераш».**
Долалу 7.50, 9.35,

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица 23. **ТЕЛЕФОНАШ:** редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-25-72; корректорске 2-30-91; партийни вахарен экономикани отделий — 2-25-72.

СФ01766 1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, Нохч-ГIалгIай АССР, г. Грозный, Революцен проспект, 30/3. Заказ № 3281.